

Українська література

10-11 класи

ПРОГРАМА

для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів

Філологічний напрям (профіль української філології)

ПРОФІЛЬНИЙ РІВЕНЬ

Укладачі програми:

М.Г. Жулинський – академік НАН України, доктор філологічних наук, професор, директор Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України;
Г.Ф. Семенюк – доктор філологічних наук, професор, директор Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

доктори філологічних наук – Р.В. Мовчан, М. М. Сулима;

кандидати філологічних наук – Н.В. Левчик, М.П. Бондар, О.А. Камінчук;

кандидат педагогічних наук, заслужений учитель України – В.І. Цимбалюк.

За загальною редакцією доктора філологічних наук Р.В. Мовчан.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Пропонована програма з української літератури для 10-11 класів призначена для вивчення української літератури у загальноосвітніх навчальних закладах за філологічним напрямом (профіль української філології).

Художня література, яка є специфічною формою образного змалювання життя, вивчається в школі як мистецтво слова. У процесі сприйняття художнього тексту вона забезпечує естетичну насолоду читачеві, збуджуючи його найпотаємніші думки й почуття, сприяє формуванню інтелектуальної духовно багатой творчої особистості, її морально-естетичному розвитку, вихованню національної свідомості майбутніх громадян незалежної України в світлі високих гуманістичних ідеалів.

У зв'язку з цим українська література є одним із найголовніших навчальних предметів у сучасній 11-річній школі України, що в комплексі здійснює пізнавальні, виховні та естетичні функції в формуванні підростаючого покоління. Програма, що поєднує в собі історичний, культурологічний, літературознавчий, морально-етичний та естетичний аспекти з врахуванням вікових особливостей старшого шкільного віку, складена на основі головних положень державних документів — законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Національної доктрини розвитку освіти України в XXI ст., а також на основі базової програми (Українська література. 5-12 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів / Керівник колективу М.Г. Жулинський; за загальною редакцією Р.В. Мовчан. — К.: Перун, 2005. — 201 с.) Вона побудована за такими методологічними та методичними принципами:

- утвердження особистісно зорієнтованого навчання і виховання, спрямованого на всебічний розвиток школяра;
- культурологічний підхід під час вивчення системного курсу української словесності у зв'язках із зарубіжною літературою та суміжними видами мистецтва;
- добір для поглибленого вивчення літератури якісних художніх текстів, у яких виражені національні та загальнолюдські цінності, що викликають інтерес у старшокласників і сприяють їхньому ідейно-естетичному розвитку;
- забезпечення естетичного сприйняття та прочитання художніх творів у контексті сучасного літературознавства;
- створення сприятливих умов учителеві, який творчо працює, для власної ініціативи та пошуку найефективніших форм і методів вивчення літератури в школі.

Метою шкільної літературної освіти, відповідно до Концепції літературної освіти, є прилучення учнів через виховання інтересу до читання і художнього слова до кращих літературно-мистецьких надбань людства, які є важливим чинником формування духовного світу особистості.

Із цього випливають такі основні завдання вивчення літератури в школі:

1. Прищеплення учням інтересу до української книжки, любові до літератури, формування читацьких навичок у школярів.
2. Виховання засобами художнього слова на основі гуманістичних ідеалів, які пропагує художня література, сучасного естетично розвиненого читача зі сформованими почуттями національної самосвідомості та власної людської гідності.
3. Формування наукового світогляду, самостійного, критичного, творчого мислення учнів на основі засвоєння ними необхідної системи знань з історії та теорії літератури у процесі аналізу художнього твору через самостійну його оцінку, дискусійне обговорення, висловлення власного ставлення до прочитаного.
4. Розвиток літературно-творчих здібностей школярів, їхнього загальнокультурного рівня, всебічно розвиненої особистості, здатної до самоосвіти, самопізнання та пізнання навколишнього світу, самоаналізу, самовираження та самовдосконалення, через ознайомлення учнів із світом прекрасного, через розкриття краси мистецтва слова, високих моральних якостей людини, втілених у художніх творах.

Українська література для 10-11 класів розглядається у хронологічній послідовності. Програма поділяється на розділи відповідно до прийнятої в літературознавчій науці періодизації літературного процесу. У кожному розділі виділяються теми (переважно про вивчення життєвого і творчого шляху письменників), до яких подані поширені анотації. Однак по можливості загальний курс поділяється на окремі жанрові розділи.

У кожному класі виокремлено імена найвидатніших українських письменників, твори яких вивчаються текстуально, на них відведено достатню кількість годин для глибшого ідейно-художнього аналізу.

Щоб задовольнити індивідуальні естетичні смаки й уподобання вчителів та учнів, на вивчення творчості певної групи письменників відводиться резерв часу для вільного використання. До творчості цих письменників також розроблені анотації. На вивчення мистецької спадщини кожного з них учитель може визначити певну кількість годин: окремі письменницькі постаті він обере для глибшого вивчення, інших — опрацює оглядово, а деякі — зовсім не розглядатиме, замінивши їх за своїм уподобанням, таким чином, створюється можливість задовольнити інтереси та літературно-естетичні смаки різних груп учителів та учнів, виділити більшу кількість годин для текстуального вивчення найталановитіших творів.

У програмі визначено твори для обов'язкового текстуального вивчення в класі, а також подано рекомендовані списки творів для додаткового читання. Вони не є обов'язковими, твори з них учитель добирає на свій розсуд, контроль за їх прочитанням може здійснювати на уроках позакласного читання, під час оглядового вивчення творів того чи того письменника. Крім того, вчитель у окремих випадках може коригувати вивчення деяких творів у списках для обов'язкового та додаткового читання.

Вивчення системного курсу з української літератури у 10 класі починається з двох оглядово-узагальнюючих тем, які є основою вивчення красного письменства: «Науково-теоретичні основи вивчення літератури» (узагальнення системи знань із теорії літератури) та «Початки літературної творчості» (міфологія, фольклор). До кожної теми, що вивчається у 10-11 класах, виокремлено основні поняття з теорії літератури, які повинні засвоїти учні, а також уміння та навички, котрі потрібно в них сформувати. Крім того, у кожному класі визначено орієнтовну кількість годин для розвитку мовлення учнів, які використовуються на підготовку та написання класних творів. Рекомендовано також години для позакласного читання, на вивчення літератури рідного краю та для ознайомлення з новинками художньої літератури.

Автори програми врахували особливості роботи вчителя у профільних класах з української філології з поглибленим вивченням української літератури. У таких класах уведено вивчення додаткових творів окремих письменників, збільшено кількість оглядових тем. У оглядах пропонується більше матеріалу, аніж повинні знати учні, для глибшої орієнтації вчителя в літературному процесі, щоб він міг на свій розсуд обирати найосновніше.

У класах із поглибленим вивченням літератури більша увага приділена засвоєнню учнями науково-теоретичних понять, роботі з літературно-критичними статтями, глибшому аналізу літературного процесу та оцінці прочитаних художніх творів. Більше часу також відводиться на самостійне читання художніх текстів, вироблення вміння самостійно аналізувати та рецензувати, на літературну самоосвіту загалом.

Окрім того, на заняттях з літератури частіше запроваджуються спарені уроки, лекції зі складанням опорних конспектів, проблемний виклад матеріалу, пошуково-дослідницькі методи, групова робота в класі, конференції, семінарські заняття, дискусії, захист рефератів та проектів.

Отже, учні мають змогу, працюючи з художнім текстом, аналізувати літературно-мистецькі явища, висловлювати свої думки, розвивати навички самостійної роботи з додатковою літературою, творчу уяву, досвід емоційно-естетичного сприйняття та оцінки художнього твору. Ширше практикуються уроки літературної творчості, уроки-конкурси тощо.

Літературний процес розглядається у зв'язку з мистецьким життям України та розвитком зарубіжної літератури, учні глибше ознайомлюються з новинками літератури та мистецтва. З метою розвитку естетичних смаків та загальної культури вони більше залучаються до

практичної позакласної роботи з підготовки та проведення літературно-мистецьких вечорів, читацьких конференцій, до захисту науково-дослідницьких робіт у Малій академії наук тощо.

Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється на основі методичних рекомендацій «Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з української літератури», розроблених Міністерством освіти і науки України. Вони конкретизуються у цій програмі з кожної теми.

У програмі вказано орієнтовні години на вивчення певних розділів і тем, але вчитель, виходячи із специфічних умов праці, може їх переставляти, змінювати в межах допустимого.

10 клас

Усього – 105 год. На тиждень – 3 год.

Текстуальне вивчення – 91 год.

Розвиток мовлення – 4 год.

Позакласне читання – 4 год.

Література рідного краю – 2 год.

Резервний час – 4 год.

Зміст навчального матеріалу	Год.	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки
<p style="text-align: center;">ВСТУП</p> <p>(Науково-теоретичні основи вивчення літератури і початки літературної творчості народу)</p> <p>Шляхи пізнання дійсності: науковий і художній. Художня література як “друга реальність”, один із видів мистецтва. Літературний процес як сукупність виявів багатоманітного літературного життя. Літературознавство як наука про літературу, його складові частини. Найвідоміші українські літературознавці (узагальнююче повторення)</p> <p>Початки літературної творчості народу (народні обряди, міфи, фольклор).</p> <p>Українська література в контексті розвитку суспільства певного часу. Її багатогранна історична місія, особлива роль у житті поневоленої нації. Зв'язок художнього мислення митця з провідними тенденціями доби. Українська література у світовому контексті, її особливість на загальноєвропейському тлі.</p> <p>Розвиток української літератури від найдавніших часів до середини XIX ст., її періодизація.</p>	<p style="text-align: center;">2</p>	<p>Вміти розкрити поняття “художня література”, “літературний процес”, “літературознавство”.</p> <p>Називати найвідоміших українських літературознавців.</p> <p>Вміти пояснити, з чого починається літературна творчість народів.</p> <p>Вміти пояснити зв'язок літератури як мистецтва слова з провідними тенденціями свого часу. Вміти користуватися довідковими відомостями, словниками.</p> <p><i>Усвідомлення суспільного призначення національної літератури.</i></p> <p>Знати основні факти розвитку української літератури від найдавніших часів до середини XIX ст.</p>	<p>Важливі історичні події другої половини XIX ст. (історія України, всесвітня історія).</p>

<p>ТЛ: поняття національного і вселюдського, літературний процес.</p>			
<p>ЛІТЕРАТУРА 70-90-х років XIX ст. Складні історико-культурні умови розвитку української літератури у другій половині XIX ст. (Валуєвський циркуляр та Емський указ, посилення цензури). Зв'язок літератури з національно-визвольним рухом свого народу. Подвижницька діяльність демократичної інтелігенції на ниві просвіти (громади, заснування українських часописів, Наукового літературного товариства ім. Т.Г.Шевченка). Новий етап у розвитку реалізму, натуралізму, пізній романтизм. Розвиток української поезії, продовження в ній традицій Т. Шевченка. Новаторство української прози, розширення її тематично-жанрових горизонтів, особливо в жанрах повісті та роману. Розвиток драматургії і театру, його особливості (зв'язок з музикою). Зародження професійного “театру корифеїв”.</p>	<p>(42) 1</p>	<p>Вміти характеризувати в загальних рисах історико-культурні умови розвитку літератури цього періоду.</p>	<p>Зарубіжна література: Г. Флобер, І. Тургенєв, Ф. Достоевський, Е.Золя, драматургія Ж.-Б.Мольєра, В.Шекспіра, Ф.Шіллера</p> <p>Музичне мистецтво: П. Ніщинський, «Вечорниці»; С. Гулак-Артемівський, «Запорожець за Дунаєм»; М. Лисенко, «Тарас Бульба»</p>
<p>УКРАЇНСЬКА ПРОЗА 70—90-х років XIX ст. Іван Нечуй-Левицький (1838—1918) “Кайдашева сім'я”, “Князь Єремія Вишневецький” Основні віхи життя І. Нечуя-Левицького. Творчість письменника — новий імпульс української літератури: “колосальне всеобіймаюче око України” (І.Франко). Загальна характеристика творчості І.Нечуя-Левицького. Розширення ним ідейно-тематичних та жанрових меж української прози. “Кайдашева сім'я” — соціально-побутова повість-хроніка. Реалізм твору, вічна актуальність</p>	<p>(15) 7</p>	<p>Вміти розповідати про письменника, назвати основні його твори, визначати їхню тематику. Прокоментувати оцінку І. Франком творчої спадщини І. Нечуя-Левицького.</p> <p>Вміти визначити жанр твору, прокоментувати основну</p>	<p>Ф.Різниченко, “Вид на гору Спаса у Стеблеві”. А.Куїнджі, “Українська ніч” — улюблена картина І.Нечуя-Левицького (образотворче мистецтво).</p> <p>Музичне мистецтво: Л. Бетховен “Appassionata” — улюблена мелодія письменника.</p>

<p>проблеми батьків і дітей. Особливості сюжету і композиції. Майстерність змалювання характерів старих Кайдашів (Омелька і Марусі), їхніх синів (Карпа і Лавріна), невісток (Мотрі й Мелашки). Художні деталі у портретах персонажів, колоритність їхньої мови. Роздуми над винуватцями родинних сварок і баталій. Традиції народного побуту і моралі, цінності національної етики засобами комічного (гумор, художні тропи). Оцінка “Кайдашевої сім’ї” І. Франком.</p> <p>Історична повість “Князь Єремія Вишневецький”. Проблематика твору, його патріотичний пафос. Змалювання широкої картини життя і національно-визвольної боротьби козацтва України в XVII ст. Образ Максима Кривоноса у творі. Любов Єремії до Тодозі Світайлихи, її оцінка. Засудження зради Єремії Вишневецького.</p> <p>Особливості композиції твору. Художня майстерність. Основні риси стилю митця. Значення творчості письменника, вшанування його пам’яті.</p> <p>ТЛ: соціально-побутова повість, повість-хроніка. Поглиблення поняття про реалізм. Засоби змалювання комічного.</p>		<p>проблему, схарактеризувати образи-персонажі, засоби їхнього зображення. Розвиток уміння порівнювати образи дійових осіб, пояснювати авторську позицію. Вміти виділяти засоби комічного у творі, пояснювати їхню роль. Розвиток уміння висловлювати власну думку про прочитане, українську ментальність, національний характер, народну мораль і етику.</p> <p>Уміти визначити проблематику історичного твору, проаналізувати його композицію, схарактеризувати образи.</p> <p><i>Усвідомлення основних рис української ментальності, його значення для самопізнання та успішної адаптації у сучасному суспільстві, свого обов’язку перед Батьківщиною.</i></p>	
<p>Панас Мирний (П. Рудченко) “Хіба ревуть воли, як ясла повні?”</p> <p>Панас Якович Рудченко — “перший симфоніст української прози” (О.Гончар). Життєвий і творчий шлях письменника. Загальна характеристика його творчості, її тематична і жанрова різноманітність. Роман “Повія” у творчому доробку письменника.</p> <p>Перший в українській літературі соціально-психологічний роман “Хіба ревуть воли, як ясла повні?” Історія його створення, співавторство з</p>	6	<p>Знати про життя прозаїка, його основні твори, їхню жанрову та тематичну різноманітність. Прокоментувати висловлювання О. Гончара про письменника.</p> <p>Уміти пояснити особливості жанру, сюжету твору, переказати історію його написання. Вміти схарактеризувати образи-персонажі, зокрема образ Чіпки, простежувати еволюцію його поведінки, вміти</p>	<p>І.Нечуй-Левицький, “Кайдашева сім’я”; Панас Мирний, “Повія”; Л.Голстой “Воскресіння”;</p> <p>Ф. Достоевський, «Злочин і кара» (зарубіжна література).</p>

<p>Іваном Біликом. Складність і суперечливість характеру Чіпки — головного героя роману, його еволюція від правдошукача до розбійництва. Типове й екстремальне у долі героя. Люди “соціального дна” у романі. Роздум над проблемою життєвого вибору персонажів (Чіпки, Грицька, Максима). Жіночі образи у творі (Мотря, Галя), утвердження в них народних поглядів на духовне здоров’я людини.</p> <p>Ідейне спрямування твору, алегоричність його назви. Художня майстерність (пейзажі, художні деталі, портрети, мовні достоїнства). О. Білецький про місце роману в історії української та зарубіжної психологічної прози. Зіставлення особливостей стилю творів І. Нечуя-Левицького та Панаса Мирного.</p> <p>ТЛ: Епос та його жанри. Соціально-психологічний роман. Індивідуальний стиль письменника. Поглиблення поняття про сюжет і композицію (дві сюжетні лінії у творі).</p>	<p>пояснювати її психологічними чинниками. Вміти аргументовано висловлювати власну думку про життєвий вибір Чіпки та інших персонажів, коментувати власне розуміння честі, справедливості, людської гідності і можливі способи їхнього утвердження.</p> <p>Пояснювати роль жіночих образів у творі, вміти розкрити їхню роль у творі.</p> <p>Уміти пояснити назву твору, навести конкретні приклади на підтвердження високої майстерності автора. Вміти порівнювати роман із “Кайдашевою сім’єю” І.Нечуя-Левицького, шукати спільне і відмінне у художній манері прозаїків. Виконувати творчу роботу типу характеристики персонажа під певним кутом зору з вираженням власного ставлення до нього, на дискусійну тему.</p> <p><i>Вміння переконливо і толерантно висловлювати власні судження під час дискусії. Усвідомлення значення для становлення і утвердження людини правильності життєвого вибору.</i></p>	
<p align="center">Борис Грінченко “Каторжна”, “Дзвоник”</p> <p>Життя і різножанрова творчість Б. Грінченка, його багатогранна діяльність як митця і вченого (письменника, фольклориста, етнографа, літературного критика), педагога, автора 4-томного словника української мови, організатора і голови товариства “Просвіта”, перекладача, “робітника без одпочинку” (І. Франко) на культурно-освітній ниві України.</p> <p>Демократична спрямованість поезії Б. Грінченка (“Смутні картини”, “До праці”), її спорідненість із віршами М. Старицького та М. Некрасова. Переклади Б. Грінченком творів світової літератури. Борис Грінченко — великий</p>	<p align="center">2</p> <p>Вміти розповідати про велику подвижницьку діяльність письменника, висловлювати власні міркування про неї.</p> <p>Мати загальне уявлення про Б. Грінченка як поета-перекладача, прозаїка, майстра малих епічних жанрів.</p> <p>Засвоїти зміст оповідання “Каторжна”. Вміти визначати його головну думку, пояснювати причини душевних страждань Докії. Вміти розкрити чинники формування її характеру, пояснити причини неординарного вчинку героїні під час пожежі.</p> <p>Знати зміст оповідання “Дзвоник”, уміти охарактеризувати образ головної героїні, засоби розкриття</p>	<p>Переклад Б. Грінченком творів Ф. Шіллера, Г. Гауптмана, М. Метерлінка, Г. Ібсена, Й.В. Гете, Г. Гейне, В. Гюго. Д. Дефо, О. Пушкіна та ін.</p>

<p>майстер малих епічних жанрів. Тематична різноманітність його оповідань (“Без хліба”, “Дзвоник”, “Олеся”), їхня спорідненість із творами І. Франка та Л. Толстого.</p> <p>Оповідання “Каторжна”, утвердження в ньому прагнення людини до любові, добра. Глибокий психологізм у розкритті образу Докії, її душевних переживань та неординарного вчинку в екстремальній ситуації.</p> <p>Майстерне відтворення психології дитячої душі в оповіданні “Дзвоник”. Образ головної героїні твору. Огляд інших творів письменника (диалогія про “українське село” “Серед темної ночі” та “Під тихими вербами”, повість “Сонячні промені” про просвітительську діяльність інтелігенції, драма “Степовий гість”). Значення творчості письменника в історії української літератури.</p>		<p>її внутрішнього світу.</p> <p><i>Усвідомлення важливої ролі наполегливості і працелюбності як вирішальних факторів на шляху до поставленої мети. Усвідомлення неприйняття зла, жорстокості у стосунках з людьми, переваги співчуття, доброзичливості, уваги до ближнього як необхідних моментів гармонійного спілкування</i></p>	
<p>УКРАЇНСЬКА ДРАМАТУРГІЯ І ТЕАТР 70—90-х рр. ХІХ ст.</p> <p>Від численних аматорських театральних гуртків до професійного “театру корифеїв”, що став “школою життя” (І.Франко). Театральні трупи М.Кропивницького (1882) та М.Старицького (1883), їхні провідні актори (І.Карпенко-Карий, М.Садовський, П.Саксаганський, М.Садовська-Барілотті, М.Заньковецька, Л.Ліницька та ін.). Родина Тобілевичів та український театр. Тісний зв’язок театру з музикою. Розвиток драматургії. Соціально-побутові та історичні драми й комедії М.Старицького, М.Кропивницького, Панаса Мирного, Б.Грінченка та ін. Створення</p>	<p>(10)</p> <p>1</p>	<p>Уміти розповісти, як і коли в Україні виникає професійний “театр корифеїв”, хто входив до його складу.</p> <p>Наводити конкретні приклади зв’язку українського театру з музикою.</p> <p>Називати авторів та основні драматичні твори, написані для професійного українського театру.</p> <p><i>Прищеплення любові до театру, розвиток уміння цінувати красу і художню досконалість мистецтва. Виховання почуття гордості за “театр корифеїв”, що зіграв важливу роль у формуванні національної</i></p>	<p>“Вечорниці” П.Ніщинського, “Запорожець за Дунаєм” С.Гулака-Артемовського, «Катерина» Аркаса, «Тарас Бульба» М. Лисенка (муз. мистецтво).</p>

<p>професійного театру в Галичині (1864). Театр “Руська бесіда” у Львові. Роль І.Франка у становленні національного професійного театру. Популярність “театру корифеїв” в Україні та за її межами. Перша народна артистка України Марія Заньковецька.</p>		<p><i>самосвідомості народу.</i></p>	
<p>Іван Карпенко-Карий (І.Тобілевич) “Мартин Боруля”, “Сава Чалий”</p> <p>Життєвий і творчий шлях письменника. Багатогранність його літературної та театральної діяльності. І.Карпенко-Карий і “театр корифеїв”. Драматургічне новаторство. І.Карпенко-Карий — “великий обсерватор життя”, що був “одним з батьків новочасного українського театру” (І.Франко).</p> <p>Жанрова різноманітність драматичних творів І.Карпенка-Карого: соціально-психологічна драма (“Наймичка”), сатирична комедія (“Хазяїн”, “Суєта”), історична трагедія (“Сава Чалий”).</p> <p>Комедія “Мартин Боруля”, її багаторічне життя на сцені. Прагнення стати дворянином як міф про краще життя. Підміна особистісних етичних цінностей (чесності, порядності, працелюбства) станомою приналежністю. Психологічна переконливість і трагікомічне звучання образу Мартина Борулі. Інші образи у п’єсі (Марисі, Степана, Миколи, Омелька, чиновника Трандальова). Спорідненість п’єси І.Карпенка-Карого з комедією Ж.-Б. Мольєра “Міщанин шляхтич”. Драматургічна майстерність І.Карпенка-Карого у п’єсі.</p> <p>Історична трагедія “Сава Чалий” — одне з вершинних явищ української драматургії XIX ст. Історична основа твору. Сава Чалий як історичний</p>	<p>6</p>	<p>Знати основні віхи життя і творчого шляху драматурга, про його зв’язки з “театром корифеїв”. Розуміти причини просвітницьких ідейних пріоритетів у світогляді письменника.</p> <p>Уміти прокоментувати слова І.Франка про митця.</p> <p>Пояснити жанрову різноманітність творів І.Карпенка-Карого.</p> <p>Знати зміст комедії І.Карпенка-Карого, виділяти основні елементи її сюжету і композиції, пояснювати особливості жанру твору. Розуміти особливості драми Мартина Борулі — абсолютизацію дворянського звання. Вміти схарактеризувати головного героя та інших персонажів, пояснювати засоби їх комічного зображення.</p> <p><i>Усвідомлення негативних наслідків прагнення людини вивищуватись над оточенням, нехтувати родовими традиціями, нормами народної моралі.</i></p> <p>Знати зміст п’єси “Сава Чалий”, вміти розповісти про</p>	<p>Ж.-Б. Мольєр і п’єси І. Карпенка-Карого.</p> <p>Гайдамацький рух в Україні як національно-визвольна боротьба (історія України).</p>

<p>діяч і уособлення трагічної самотності неординарної особистості. Глибоке розкриття його душевного світу, переживань (конфлікт людини зі своєю совістю, суперечність між ідейними поглядами героя та об'єктивними політичними обставинами). Образ Гната Голого — ватажка повстання, мужнього патріота, борця проти соціального і національного поневолення. Втілення у творі народного погляду на зраду і побратимство. Шмигельський як шукач мирних, гуманістичних шляхів розв'язання конфлікту між польською шляхтою і козацтвом. Об'єктивна неможливість здійснення цих ідей у той час. Романтичний пафос трагедії. Значення творчості І.Карпенка-Карого, вшанування його пам'яті.</p> <p>ТЛ: Драма, її особливості. Жанри драматичних творів (поглиблено).</p>		<p>історичну основу твору, визначити його жанр. Схарактеризувати головного героя, образи Гната Голого, Шмигельського, визначити головний конфлікт твору. Вміти розкрити психологічні причини страждання героя, показати невідповідність засобів боротьби Сави Чалого меті.</p> <p>Брати участь у дискусії про правильність життєвого вибору персонажів, висловлювати власне ставлення до їхньої поведінки.</p> <p>Вміти розкрити значення творчості І.Карпенка-Карого для розвитку української драматургії і театру.</p> <p><i>Виховання любові до театру. Усвідомлення, що життєва позиція кожного впливає на стан усього суспільства. Вміти визначати міру компромісу, межі, за якою – зрада власних переконань . Усвідомлення необхідності керуватися у житті не матеріальними, а духовними цінностями.</i></p>	
<p style="text-align: center;">Михайло Старицький “До молоді”, “Гетьман”, “Виклик”, “Талан” або «Оборона Буші»</p> <p>Життя і творчість Михайла Старицького, його багатогранна діяльність як поета, прозаїка, драматурга, перекладача, організатора театральної справи.</p> <p>Загальна характеристика творчості письменника. Поезія М. Старицького, її мотиви, патріотичний характер.</p> <p>Заклик до молоді як надії на майбутнє України боротися за щастя народу (“До молоді”). Майстерне використання казково-фантастичних мотивів при змалюванні минулого і сучасного рідного краю (балада “Гетьман”). Поезія “Виклик”, що стала народною піснею (музика М. Лисенка) як</p>	<p style="text-align: center;">4</p>	<p>Вміти розкрити значення творчості М.Старицького для розвитку української літератури і театру.</p> <p>Давати загальну характеристику творчості митця. Аналізувати його поезії в єдності змісту і форми.</p> <p>Давати загальну характеристику повісті “Оборона Буші”, вміти визначити її жанр, головну ідею, характеризувати образи та символи. Вміти розкрити романтизм характеру Орисі, висловлювати власну думку про неї, порівнювати з іншими жіночими образами в українській прозі цього періоду.</p>	<p>Переклади творів Г.-Х.Андерсена, В.Шекспіра, Дж.Байрона, Ю. Словацького, Г. Гейне, І.Крилова.</p> <p>Інсценізація творів М.Гоголя, Ю.Крашевського, Е.Ожешко та ін.</p> <p>Історико-пригодницькі романи В.Скотта.</p>

<p>перлина інтимної лірики. Оцінка І. Франком його новаторства в поезії. Перекладацька діяльність. Переклади творів Є. Гребінки, Ю. Лермонтова, М. Некрасова та ін.</p> <p>М.Старицький і театр, творча співпраця з М. Лисенком. Інсценізація творів І. Нечуя-Левицького, М. Гоголя, Ю.Крашевського, Е. Ожешко та ін. Оригінальна драматургічна творчість: п'єси “Не судилось”, “Талан”, “Ой не ходи, Грицю, та й на вечорниці”.</p> <p>Художня проза письменника — зачинателя історично-пригодницької повісті та роману, використання традицій романів В. Скотта (трилогія “Богдан Хмельницький”, діалогія “Молодість Мазепи”, “Руїна”).</p> <p>Історико-романтична повість “Оборона Буші”, її пригодницький сюжет, драматизм, сценічність, антимілітаристське спрямування. Шлях помсти і крові як трагічна сторінка в житті українського та польського народів. Образи та символи твору.</p> <p>“Талан” — драма з життя української інтелігенції змалювання нелегкої долі акторів. Марія Заньковецька як прототип образу Лучицької. Морально-етичні проблеми сім'ї та становище українського театру за п'єсою.</p> <p>ТЛ: соціально-побутова драма.</p>		<p>Знати зміст драми “Талан”, уміти визначати особливості жанру, проблематику твору, характеризувати головну героїню.</p> <p><i>Виховання почуття гордості за українську інтелігенцію, яка зіграла вирішальну роль у згуртуванні суспільства, культурному піднесенні України.</i></p> <p><i>Розвивати почуття патріотизму, відповідальності за долю батьківщини. Усвідомлення краси вірності вітчизні, родові, коханій людині. Формування переконання про доброту, милосердя, любов і повагу до ближнього (Божі заповіді) як кращих моральних якостей. Осуд зарозумілості, погорди, кастової вищості у спілкуванні.</i></p>	
<p>СТОРІНКИ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ 70—90-х рр. ХІХ ст.</p> <p>Новий етап у розвитку української поезії. Провідна роль поетичної творчості І.Франка в літературі цього періоду. Визначальна роль збірки “З вершин і низин” та філософської поеми “Мойсей” в українській літературі.</p>	(17)	<p>Знати особливості розвитку української поезії у другій половині ХІХ ст., основних її представників, вершинні досягнення.</p>	

<p>Збірка Лесі Українки “На крилах пісень” як нове явище в українській поезії після Т.Шевченка. Лірична поезія Я.Щоголева та І.Манжури, її місце в історії української літератури. Роль поезії Б.Грінченка, М.Старицького та П.Грабовського у пробудженні національної свідомості українського народу.</p> <p style="text-align: center;">На вибір: Яків Щоголев (огляд)</p> <p>Стисла розповідь про поета. Збірки поезій “Ворскло” та “Слобожанщина”. Вірші про призначення поета й поезії (“Струни”), про красу природи (“Осінь”, «Травень»). Майстерність версифікації (“Косарі”). Ліризм і задушевність поезії.</p> <p style="text-align: center;">Іван Манжура (огляд)</p> <p>Стисла розповідь про поета. Збірки поезій “Степові думи та співи”. Поетичне відтворення важкого становища заробітчан (“З заробітків”), життя селян (“На степу і у хаті”). Майстерність інтимної лірики, її мелодійність (“Лелі”). Демократична спрямованість поезії. Краса й історична доля українського степу у творчості Я. Щоголева та І.Манжури.</p> <p style="text-align: center;">Павло Грабовський (огляд)</p> <p>Стисла розповідь про життя поета, який творив у засланні (збірки “Пролісок”, “З півночі”, “Кобза”). Поєднання в поезії високих громадянських мотивів (“До Русі-України”) та інтимної лірики (“До Н.К.С.”, “До матері”). Вірш “Я не співець чудовної природи” як естетичне кредо письменника. Поетичний цикл “Веснянки”, його спорідненість із “Веснянками” І.Франка.</p>	3	<p>Уміти дати загальну характеристику поетичній творчості Я.Щоголева та І.Манжури, назвати їхні поетичні збірки, тематику поезій.</p> <p>Розповідати про трагічний життєвий шлях письменника-засланця, у творчості якого поєдналися високі громадянські мотиви з інтимною лірикою, назвати його основні поезії, знати їхнє ідейне спрямування.</p> <p><i>Усвідомлення необхідності формування патріотичних почуттів, високого громадянського обов’язку.</i></p>	
--	---	---	--

<p style="text-align: center;">Іван Франко</p> <p>“Гімн” («Замість пролога»), “Розвивайся ти, високий дубе...”, “Гримить! Благодатна пора наступає...”, “Сікстинська мадонна”, “Чого являєшся мені...”, “Ой ти, дівчино, з горіха зерня...”, “Безмежнеє поле...”, “Хоч ти не будеш цвіткою цвісти...”, “Легенда про вічне життя”, «Декадент», “Мойсей”, “Сойчине крило”, “Перехресні стежки”, “Украдене щастя”, “Із секретів поетичної творчості” (уривки).</p> <p>Життєвий і творчий шлях І.Франка — видатного українського письменника, вченого, громадського діяча. Багатогранна його діяльність в українській культурі, її вплив на пробудження національної свідомості народу. Спільна видавнича діяльність з М.Павликом. “Великі роковини” І.Франка, написані до 100-річчя виходу “Енеїди” І.Котляревського, як символ духовного відродження українського народу. Основні книги і праці.</p> <p>Поезія І.Франка, її новаторство, гуманістичний пафос. Збірка “З вершин і низин” як важливий етап у розвитку української літератури. Загальне уявлення про її композицію (основні цикли). Програмний вірш “Гімн”, (“Замість пролога”) утвердження в ньому важливих загальнолюдських ідей — прагнення людини до свободи, до людського поступу, нового щасливого життя, вираження незламного оптимізму, проголошення великої перетворюючої сили “науки, думки, волі”. Глибокий зміст алегоричних образів поезії, її висока художня майстерність (промовисті алітерації, анафора, риторичне запитання, тропи). Популярність твору, покладеного на музику</p>	<p style="text-align: center;">14</p>	<p>Знати життєву біографію митця, вміти окреслити основні сфери його багатогранної діяльності, називати основні книги і праці. Формувати власне ставлення до таких особистостей, як І.Франко.</p> <p><i>На прикладі життєдіяльності І.Франка формування ціннісного переконання: можливість силою високого духа сягнути від селянської хати до світових вершин інтелекту.</i></p> <p>Вміти пояснити багатозначність понять “вершин” і “низин” у назві збірки. Називати твори (цикли) з неї, ідеї яких видаються актуальними сьогодні.</p> <p>Характеризувати вірш “Гімн”, вміти визначати і пояснити його символіку, алегоричні образи, розкрити значення поняття “вічний революціонер”, назвати основні художні засоби.</p> <p>Характеризувати вірші “Гримить!...”, “Розвивайся ти, високий дубе...”, “Сікстинська мадонна”, розкривати їхній ідейний зміст, поетичні образи, художні засоби, визначати</p>	<p>Переклади творів давньогрецьких поетів, Софокла, Дж.Мільтона, Байрона, Гете, Г. Гейне, В. Гюго, А. Міцкевича, Шеллі, Лессінга та ін.</p> <p>Музика М.Лисенка, С.Людкевича, Б.Лятошинського, А.Кос-Анатольського та ін. до творів І.Франка (музичне мистецтво).</p> <p>Фільм М.Лебедєва «Іван Франко».</p> <p>І. Труш «Іван Франко», А. Базилевич, ілюстрації до творів І. Франка (образотворче мистецтво).</p>
--	---------------------------------------	---	---

<p>М.Лисенком.</p> <p>Образи будівничих нового життя в поезії “Каменярі”.</p> <p>Новаторство поетичного циклу “Веснянки”.</p> <p>Багатогранний образ весни у циклі (“Дивувалась зима...”, “Гріє сонечко!..”). Різноманітність ритмомелодики. Майстерне вживання антитези, поетичного паралелізму. Поезія “Тримить! Благодатна пора настає...” Яскраві тропи, алітерації, поетичний паралелізм, які увиразнюють алегоричні образи вірша. Віра поета в неминучі зміни в житті народу. Поетичне обрамлення у творі.</p> <p>Цикл “Україна”, вираження в ньому патріотичних почуттів, благодатних надій на соціальне та національне визволення народу (“Моя любов”, “Не пора, не пора, не пора...”).</p> <p>Вірш-заклик “Розвивайся ти, високий дубе...”, поетичний паралелізм і поетична антитеза.</p> <p>Відображення заповітної мрії ліричного героя щодо пробудження національної свідомості народу, його віри у щасливе майбутнє своєї нації.</p> <p>Цикл “Вольні сонети”, майстерність автора у опануванні цим жанром. Утвердження в сонетах загальнолюдських цінностей із творчості великих майстрів епохи Відродження: краси материнства і вічної жіночності (“Сікстинська мадонна”).</p> <p>Збірка “З вершин і низин” у контексті світової літератури (поезії М.Некрасова, Х.Ботева, І.Вазова, М.Конопницької).</p>		<p>віршові розміри, знаходити фольклорні елементи у творах.</p> <p>Уміти пояснити місце збірки “З вершин і низин” у контексті світової літератури.</p> <p><i>Утвердження переконання у здійсненні поступу не шляхом насилля, а через розвиток духовності людини. Усвідомлення того, що українці — представники народу, що “вгору йде”, що відкидає занепад у будь-якій формі. Усвідомлення облагороджуючого впливу мистецтва на людину. Формування віри в людину (притаманна І. Франкові).</i></p>	
<p>Поетична збірка “Зів’яле листя”, її висока оцінка М.Коцюбинським. Місце любовної теми у творчості</p> <p>І.Франка. Автобіографічні мотиви у збірці. Майстерне вираження широкої емоційної гами</p>		<p>Уміти дати загальну характеристику збірки “Зів’яле листя”, виділити у ній характерні поезії. Прокоментувати оцінку збірки М.Коцюбинським.</p>	<p>Музика М.Лисенка., Я.Степового, С.Людкевича, Б.Лятошинського.</p>

<p>почуттів у драмі ліричного героя (“Тричі мені являлася любов”, “Як почувеш вночі край свого вікна...”, “Розвійтеся з вітром, листочки зів’ялі...”). Тісний зв’язок поезій з фольклором (“Червона калино, чого в лузі гнешся...”).</p> <p>Вірш “Чого являєшся мені у сні...” — поетична перлина збірки. Оригінальність тропів, зокрема порівнянь, у змалюванні образу коханої. Майстерне використання повтору для вираження повені почуттів ліричного героя, зміни його настроїв, розкриття драми його кохання. Оригінальність побудови строфоїдів з усиченою стопою, ритмомелодики.</p> <p>Поетичне протиставлення краси дівчини її характерові в поезії “Ой ти, дівчино, з горіха зерня...”. Яскравість поетичних порівнянь у вірші. Роль риторичних запитань.</p> <p>Поетичний образ нестерпного людського болю у вірші “Безмежнеє поле в сніжному завою...”.</p> <p>Утвердження невмирущості справжніх людських почуттів, ідеалів кохання (“Хоч ти не будеш цвіткою цвісти...”).</p> <p>Місце збірки «Зів’яле листя» серед шедеврів світової інтимної лірики (поезії Ф.Петрарки, В.Шекспіра, Р.Бернса, О.Пушкіна, О.Блока, С.Єсеніна). Продовження традицій І.Франка в інтимній ліриці В.Сосюрою, Д.Павличком, Л.Костенко.</p>		<p>Характеризувати поезії “Чого являєшся мені...”, “Ой ти, дівчино, з горіха зерня...”, “Безмежнеє поле...”, “Хоч ти не будеш цвіткою цвісти...”, виділяти в них поетичні образи, художні засоби, пояснювати їх.</p> <p>Вивчити напам’ять два вірші І.Франка (з громадянської та інтимної лірики) (на вибір).</p> <p>Уміти пояснити зв’язок збірки “Зів’яле листя” з музикою, розкрити її місце серед шедеврів світової інтимної лірики.</p> <p><i>Усвідомлення того, що любов — найвеличніше з людських почуттів, яке необхідно берегти і цінувати.</i></p>	<p>К.Данькевича, А.Кос-Анатольського до віршів цієї збірки.</p>
<p>Збірка “Мій Ізмарагд”, де зібрані зразки філософської та громадянської поезії. Використання в ній біблійних мотивів і образів, звернення до жанрів легенди та притчі (“Притча про приязнь”, “Легенда про Пілата”). Змістовий зв’язок “Легенди про вічне життя” з поезією збірки “Зів’яле листя”. Драматизм людських стосунків.</p>		<p>Вміти пояснити використання біблійних мотивів і образів, умовність художнього світу легенд і притч у збірці “Мій Ізмарагд”.</p> <p>Сформулювати провідну думку “Легенди про вічне життя”.</p>	

<p>Роздуми про доцільність безсмертя людини, про взаємність у почуттях як критерій щастя, проблематичність його досягнення.</p> <p>“Декадент” — поетичне кредо І.Франка.</p> <p>Полемічний характер вірша. Вираження в ньому життєствердної позиції ліричного героя-митця, думки про високе призначення поета і поезії, які повинні служити народові. Особливість поетичної форми (ораторія, поетичний монолог). Пристрасне громадянське звучання поезії. Роль риторичних художніх прийомів.</p> <p>Інші поетичні збірки І.Франка (“Із днів журби”, “Semper tiro”).</p> <p>Особливості поетичного стилю І.Франка.</p>		<p>Характеризувати вірш “Декадент”. Висловлювати власні роздуми про мету і сенс художньої творчості людини.</p> <p><i>Усвідомлення неунікного драматизму людського життя.</i></p> <p>Визначати особливості поетичного стилю І.Франка.</p>	
<p>Філософська поема “Мойсей” — одна з вершин творчості І.Франка. Одноійменна скульптура Мікельанджело як поштовх до написання поеми. Біблійна основа твору, його проблематика: історичний шлях нації, визначна особистість як її провідник, пробудження національної свідомості, історичної пам’яті народу, віра в його щасливе майбутнє і гідне місце України у світовій історії. Композиційне та ідейне значення прологу до поеми як духовного заповіту українському народові.</p> <p>Образ Мойсея у поемі, розкриття складності його характеру, близькість до сподвижницької постаті самого Франка. Зіставлення Мойсея з демоном пустині Азazelем, зрадниками віри Авіроном та Датаном. Висока художня майстерність твору (роль церковнослов’янізмів у забезпеченні урочистого, піднесеного тону поеми, вставні притчі, діалоги, монологи). Світове значення поеми, її актуальність.</p> <p>Інші поеми І.Франка (“Іван Вишенський”,</p>		<p>Вміти з’ясувати основну сюжетну лінію поеми “Мойсей”, визначати найнапруженіші фрагменти. Пояснити біблійну основу сюжету, його актуальність для епохи національно-визвольних рухів.</p> <p>Розкрити алегоричність образу Мойсея, передати зміст його сумнівів, роздумів і сформулювати резюме цих роздумів.</p> <p>Висловлювати власні міркування про майбутнє свого народу.</p> <p>Вивчити напам’ять уривок з прологу до поеми “Мойсей”.</p> <p><i>Осмислення поняття нації як повноправного суб’єкта історії, безмежність перспективи поступу.</i></p>	<p>Скульптура Мікеланджело “Мойсей”.</p> <p>Опери «Мойсей та Авірон» А. Шенберга; «Мойсей» (за І. Франком) М. Скорика (музичне мистецтво).</p> <p>Повість «Авірон» Г. Хоткевича.</p>

<p>“Смерть Каїна”, вступ до поеми “Лісова ідилія” з посвятою М.Вороному).</p>			
<p>Загальна характеристика прози І.Франка (ідеї, проблеми, художні шукання на шляху модернізму). Цикл “Бориславські оповідання”, зображення в ньому трагічної долі заробітчан (“Ріпник”). Правдиві картини життя тогочасної школи, образи дітей (“Грицева шкільна наука”). Повість “На дні” як високохудожній твір про “соціальне дно”. Інші повісті І.Франка (“Захар Беркут”, “Борислав сміється”, “Основи суспільності”, “Для домашнього вогнища”). Новаторство у створенні образу Бенедя Синиці як організатора робітничого страйку в повісті “Борислав сміється”. Новела “Сойчине крило”, зображення в ній жіночої долі в новітній інтерпретації. Образ героя-адресата — уособлення боротьби між “естетикою” і “живим чоловіком”. Гуманістичний пафос новели. Повість “Перехресні стежки”. Особливість жанру (соціально-психологічна повість). Змалювання життя і побуту провінційної інтелігенції. Трагічна доля Регіни, її нерозділеного кохання. Протиставлення образів Рафаловича і Стальського, зображення громадської діяльності першого. Феміністичні ідеї у творі, їхній перегук із творчістю О.Кобилянської. Художня майстерність твору.</p>		<p>Уміти дати загальну характеристику прози І.Франка, назвати основні прозові твори митця, схарактеризувати їхню тематику.</p> <p>Розглянути і прокоментувати композицію новели “Сойчине крило”. Розкрити образ Марії, її неоднозначність. Схарактеризувати образ героя-адресата. Вміти визначати основний морально-етичний пафос новели.</p> <p>Уміти розкрити ідейний зміст повісті “Перехресні стежки”. Характеризувати її головних героїв. Брати участь у дискусії на основі прочитаного твору, обстоюючи власну думку.</p> <p><i>Усвідомлення неминучості перемоги добра над злом, “великодушності над невдячністю”.</i></p>	<p>Е.Золя «Жерміналь» (зарубіжна література).</p>
<p>Драматургія І.Франка. Соціально-психологічна драма “Украдене щастя”. Фольклорна основа твору (“Пісня про шандаря”). Соціально-психологічний конфлікт у п’єсі. Майстерність зображення трагічної долі героїв (Анни, Михайла,</p>		<p>Характеризувати образи Анни, Михайла, Миколи у драмі “Украдене щастя”. Пояснити смисл її назви, характер конфлікту. Брати участь у дискусійному обговоренні проблеми твору.</p>	

<p>Миколи). Роздуми над тим, у кого з героїв украдено щастя. Сценічна історія п'єси.</p> <p>Публіцистична діяльність І.Франка (стаття “Що таке поступ?”). Літературознавча праця “Із секретів поетичної творчості”.</p> <p>Значення творчості І.Франка, її зв'язок із зарубіжним літературним процесом (О.Бальзак, Е. Золя, Т.Драйзер, Л.Толстой, Ф.Достоевський).</p> <p>І.Франко — перекладач творів зарубіжної літератури та дослідник.</p> <p>Продовження традицій І.Франка у творчості М.Рильського, Д.Павличка, В.Стуса. Вшанування пам'яті митця. Видання 50-томного зібрання творів письменника.</p> <p>ТЛ: Поглиблення поняття про ліричні жанри (сонет, веснянка, гімн, терцини, філософська лірика). Ліричний цикл. Філософська поема. Ліричний герой. Поетичний образ, його різновиди. Віршові розміри (повторення). Образотворчі засоби ліричного твору.</p>		<p><i>Усвідомлення думки, що для справжнього щастя потрібне взаємне кохання.</i></p> <p>Уміти складати тези, виписувати цитати із статті “Із секретів поетичної творчості”.</p> <p>Уміти пояснити значення творчості І.Франка у вітчизняній і світовій літературах. Наводити конкретні приклади про вшанування пам'яті митця, продовження його традицій в літературі.</p> <p>Назвати коло тих художніх, історико-політичних проблем, до яких долучився письменник, що актуальні і сьогодні.</p> <p>Виконувати творчу роботу на проблемну літературну тему з вираженням власного ставлення до прочитаного твору або на літературно-публіцистичну тему. Складати акровірш про І.Франка.</p> <p>Робити самостійно ідейно-художній аналіз поезії.</p> <p><i>Шанобливе ставлення до творчості І.Франка як до великого надбання української культури. Усвідомлення внеску І.Франка у світову культуру, загальнолюдський поступ.</i></p>	
<p>УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА кінця ХІХ – початку ХХ ст.</p> <p>Національно-визвольний рух в Україні на початку ХХ ст. та його вплив на літературний процес, Початок нового етапу в розвитку новітньої української літератури епохи модернізму.</p> <p>Новаторські пошуки письменників у контексті розвитку світової літератури (європейський літературний імпресіонізм К.Гамсуна, А.Чехова).</p> <p>Розширення тематичних обріїв української прози, її художнє оновлення (поетизація, психологізм).Збагачення літературних жанрів та їх взаємопроникнення, урізноманітнення</p>	<p>(40)</p> <p>1</p>	<p>Характеризувати особливості літературного процесу в Україні в кінці ХІХ – на початку ХХ ст. як нового етапу в розвитку новітньої української літератури епохи модернізму.</p> <p>Наводити конкретні приклади вияву новаторства в поезії, прозі, драматургії.</p>	<p>Європейський літературний імпресіонізм (К.Гамсун, А.Чехов).</p> <p>Малярство художників-імпресіоністів П. Сезанна, К.Моне, К.Піссаро, О.Ренуара.</p> <p>Український імпресіонізм (М.Бурачек “Овини”) (образотворче митсетцво).</p>

<p>новелістичного жанру. Неоромантизм у творчості Лесі Українки та О.Кобилянської.</p> <p>Риси імпресіонізму в творчості М.Коцюбинського, символізму та експресіонізму в творчості В.Стефаника.</p> <p>Новаторські пошуки в поезії. “Молодомузівці” та зародження українського модернізму.</p> <p>Творчі здобутки української драматургії (жанрова різноманітність неоромантичних драматичних поем Лесі Українки, символістські твори О.Олеся та С.Черкасенка).</p> <p>ТЛ: модернізм та його тенденції.</p>		<p>Мати загальне уявлення про модернізм у літературі та мистецтві.</p> <p>Вчитися знаходити необхідну інформацію в довідкових виданнях і користуватися нею.</p>	
<p>Михайло Коцюбинський “На камені”, “Intermezzo”, “Цвіт яблуні”, “Тіні забутих предків”</p> <p>Життєвий і творчий шлях. Гуманізм світогляду митця. Еволюція художньої свідомості: від просвітницьких орієнтацій і реалізму до модернізму.</p> <p>Михайло Коцюбинський-новеліст. Ранній період творчості.</p> <p>Новелістична акварель “На камені”.</p> <p>Майстерність художньої деталі та зорових образів. Своєрідність композиції. Образи Алі та Фатьми.</p> <p>Майстерність психологічного аналізу внутрішнього світу людини у новелі “Цвіт яблуні”.</p> <p>Посилення соціальної спрямованості новел і оповідань у другий період творчості.</p> <p>Лірико-психологічна новела “Intermezzo” з жанровими ознаками “поезії в прозі” як невеличкий імпресіоністичний шедевр.</p> <p>Автобіографічна основа твору. Оригінальність жанру, своєрідність композиції, смисл назви.</p> <p>Проблеми душевної рівноваги, повноцінного життя, специфіки творчого процесу. Майстерність</p>	<p>7</p>	<p>Знати основні події життєвого і творчого шляху письменника.</p> <p>Вміти розпізнавати і характеризувати новелістичний твір. Давати загальну характеристику оповіданням і новелам письменника, виділяти їхню тематику.</p> <p>Характеризувати новелу “На камені”, зокрема образи Алі та Фатьми, виділяти імпресіоністські елементи в новелі. Уміти проаналізувати новелу “Цвіт яблуні”, розкрити у ній засоби психологічної характеристики персонажа.</p> <p>Визначити проблематику “Intermezzo”, пояснити глибокий психологізм твору, особливості його композиції. Аналізувати імпресіоністичну поетику (роль пейзажу, звукових образів, світлотіні). Пояснювати символічні образи, ускладнені метафори. Розкривати образотворчі</p>	

<p>зображення картин природи у творі у стилі імпресіонізму. Психологічно переконливе розкриття внутрішнього світу людини, оригінальність побудови внутрішнього монологу та діалогу. Символічні звукові і світлові образи, ускладнені метафори.</p> <p>Останні новели М.Коцюбинського (“Хвала життю!”, “На острові”), вираження в них оптимістичної віри в торжество життя на землі.</p> <p>Повість “Fata morgana”, висвітлення в ній проблеми людини і землі (образ Маланки). Ідейне і композиційне значення опису “Ідуть дощі...”.</p> <p>Місце повісті серед визначних прозових творів світової літератури початку ХХ ст.</p>		<p>засоби (внутрішній монолог, діалог, антитеза). Уміти пояснити назву твору.</p> <p>Мати загальне уявлення про повість “Fata morgana”.</p>	
<p>Повість “Тіні забутих предків”. Фольклорно-етнографічна основа твору, її романтичний характер. Поетичне змалювання в повісті кохання Івана та Марічки, невмирущості їхніх почуттів та трагічної долі як наслідок супечності між мрією та дійсністю.</p> <p>Використання імпресіоністських та символічних засобів зображення дійсності, світу людини у зв’язку зі світом природи.</p> <p>Особливості стилю прози М.Коцюбинського, її новаторство, місце в українській і світовій літературах. Вшанування пам’яті письменника.</p> <p>ТЛ: імпресіонізм, новела, психологічна новела.</p>		<p>Знати зміст повісті “Тіні забутих предків”. Вміти пояснювати символи твору, аналізувати образи Марічки та Івана, розкривати пантеїзм світобачення героїв, виражений через побут, звичаї, обряди. Вміти показати протиставлення реалій життя внутрішньому світові душевно багатих натур. Пояснити роль природи у творі. Схарактеризувати мовний колорит повісті, використання імпресіоністських засобів зображення дійсності. Уміти пояснити місце повісті серед творів світової літератури.</p> <p>Характеризувати особливості художнього стилю письменника.</p> <p><i>Усвідомлення гуманізму як основи світоглядних переконань розвиненої особистості, оптимізму і життєствердження як важливих духовних цінностей буття людини. Усвідомлення краси природи, її благотворного впливу на людину. Прищеплення рис співчуття, співпереживання як важливих компонентів гуманістичних поглядів людини. Усвідомлювати красу глибокого почуття кохання і деспотизм антигуманних</i></p>	<p>“Ромео і Джульєтта” В.Шекспіра, «Пан» К.Гамсуна (зарубіжна література). Екранізація повісті “Тіні забутих предків” (режисер С.Параджанов).</p>

		<i>звичай.</i>	
<p>Ольга Кобилянська «Битва», “Valse melancholique”, “Земля”</p> <p>Життєвий і творчий шлях буковинської письменниці періоду раннього українського модернізму, “пишної троянди в саду української літератури” (М.Старицький). Формування світогляду (стиль європейської культури, феміністичного руху). Новаторські пошуки в українській прозі. Ідея краси вільної думки, аристократизм духу як провідні мотиви.</p> <p>Своєрідність новел письменниці (неоромантичне змалювання дійсності, поетичність, психологізм). Майстерне змалювання картин природи, виступ на її захист («Битва»).</p> <p>Образи нових жінок-інтелектуалок — талановитої піаністки Софії, гордої духом Марти, пристрасної і вольової художниці Ганнусі у новелі “Valse melancholique”. Глибоке відтворення внутрішнього світу героїнь через мелодію вальсу.</p> <p>Ідея емансипації жінки у творчості О.Кобилянської, образи Олени та Наталії (“Людина”, “Царівна”). Романтичне змалювання дійсності, гімн високим людським почуттям (повість “В неділю рано зілля копала...”). Ліричні та драматичні елементи у епічному творі.</p> <p>Соціально-психологічна повість “Земля”. Глибоке психологічне трактування в ній проблем: людини і землі, злочину і кари на українському матеріалі.</p> <p>Модерністська проблема сакрально-містичного зв'язку людини із землею. Розкриття споконвічного прагнення селянина бути господарем на ній. Трагічна історія родини</p>	7	<p>Знати основні віхи життя і творчості О.Кобилянської. Уміти прокоментувати висловлювання М.Старицького про письменницю.</p> <p>Давати загальну характеристику творчості письменниці, виділяючи тематику та жанри її творів, проблематику. Мати загальне уявлення про О.Кобилянську як новелістку. Аналізувати її новелу «Битва».</p> <p>Характеризувати новелу “Valse melancholique”, зосереджуючи увагу на створенні образів нових жінок-інтелектуалок.</p> <p>Знати сюжет повісті “Земля”. Розвивати вміння визначати проблеми твору, характеризувати образи-персонажі в їхньому порівнянні. Вміти аналізувати соціальні та біологічні фактори характеротворення, виділяти елементи детективного сюжету, пояснювати символіку твору (образ землі). Вміти пояснювати композиційно-характеротворчий принцип контрасту.</p> <p>Визначати місце повісті і творів О.Кобилянської у вітчизняній і світовій літературах.</p> <p>Визначати особливості художнього стилю письменниці.</p> <p>Вміти писати творчі роботи типу порівняльної та групової характеристики.</p> <p>Створювати власні акварелі, етюди, новели.</p> <p><i>Усвідомлення глибокої прив'язаності української людини до землі. Формування шанобливого ставлення до неї,</i></p>	<p>Твори Ф.Ніцше, Ф.Шіллера, Й.-В.Гете, Г.Ібсена, Г.Гейне, К.Гамсуна, І.Тургенєва, М.Метерлінка (зарубіжна література).</p> <p>“Земля” Е.Золя, “Злочин і кара” Ф.Достоевського, “Селяни” В.Реймонта, “Мужики” А.Чехова, “Селяни” Г.Сенкевича та ін. (зарубіжна література).</p> <p>В. Касіян, ілюстрації до «Землі» О. Кобилянської (образотворче мистецтво).</p>

<p>Федорчуків — новітня інтерпретація християнського мотиву братовбивства. Михайло і Сава — протилежні психологічні типи; Марійка та Івоніка — втілення цінностей народної моралі; Сава і Рахіра — уособлення духовної деградації. Трагедія шляхетної, чутливої душі в жорстоких обставинах тогочасного сільського життя (образ Анни). Глибокий психологізм і символізм твору як новаторство</p> <p>О.Кобилянської. Філософські роздуми, ліричні сцени, пейзажі, художні деталі та їхня роль у творі. Екранізація повісті, її місце серед шедеврів світової літератури.</p> <p>Особливості художнього стилю</p> <p>О.Кобилянської.</p> <p>ТЛ: взаємопроникнення літературних родів та жанрів (використання засобів лірики та драми в епічному творі).</p>		<p><i>поваги до хліборобської праці. Усвідомлення неможливості для людини бути щасливою, досягнувши мети злочином. Осудження злочину як протиправної, ворожої для суспільства та людини дії, як духовної деградації особистості.</i></p> <p><i>Захоплення такими рисами жінки, як гордість, духовна краса, емоційна пристрастність, вольовий характер, розум.</i></p>	
<p style="text-align: center;">Василь Стефаник “Новина”, “Камінний хрест”, “Марія”</p> <p>Життєвий і творчий шлях Василя Стефаника, неперевершеного новеліста-новатора в українській літературі. “Се найвищий тріумф поетичної техніки” (І.Франко). Творча співдружність В.Стефаника з Л.Мартовичем та Марком Черемшиною (“покутська трійця”). Поезія в прозі “Моє слово” як художній маніфест, кредо письменника. Роздуми в ньому автора про призначення художнього слова.</p> <p>Два періоди творчості В.Стефаника. Змалювання трагічного становища галицького селянства в ранній творчості (Збірки новел “Синя книжечка”, “Камінний хрест”, “Дорога”).</p> <p>Новела “Новина”, її ідейний зміст, художня</p>	<p style="text-align: center;">3</p>	<p>Знати основні віхи життя і творчого шляху письменника. Вміти прокоментувати висловлювання І.Франка.</p> <p>Мати загальне уявлення про два періоди в творчості В.Стефаника, називати його збірки, тематику творів. Уміти робити ідейно-художній аналіз новели “Новина”.</p> <p>Вміти коментувати зміст новели “Кам’яний хрест” як</p>	<p>Європейський експресіонізм (Ф.Кафка, М.Шагал, Е.Мунк, Г.Кайзер).</p> <p>Еміграція українців за кордон наприкінці ХІХ — початку ХХ ст. (історія України).</p> <p>Г. Якутович, ілюстрації до творів В. Стефаника (образотворче мистецтво).</p> <p>Віршовий цикл «До</p>

<p>майстерність, образ Гриця Летючого. Пейзажі, художні деталі, портретні характеристики дітей, глибокий психологізм новели.</p> <p>Новела “Камінний хрест”. Історична основа твору (психологічне розкриття теми еміграції галицького селянства в Канаду). Сюжетно-композиційні особливості (в центрі новели — трагічна подія). Драматизм конфлікту, емоційна загостреність зображеного в стилі експресіонізму. Ідея нерозривної єдності Івана Дідуха з полем, рідною землею. Останній танець Івана перед від’їздом з села як символ трагізму і розпачу прощання з рідним краєм. Художні деталі у творі. Символічний смисл назви новели. Камінний хрест – уособлення долі людини.</p> <p>Творчість В.Стефаніка другого періоду (збірка “Земля”), її антивоєнне спрямування, гуманістичний та патріотичний пафос, зображення наростання національно-визвольного руху в Галичині, боротьби Січових стрільців за незалежну соборну Україну (“Марія”, ”Сини”).</p> <p>Новела “Марія”. Майстерне зображення в ній внутрішнього світу матері-патріотки.</p> <p>Вшанування пам’яті письменника.</p> <p>ТЛ: експресіонізм, поезія в прозі.</p>		<p>модерністського твору, пояснювати його сюжетно-композиційні особливості, емоційно напружений драматизм ситуації.</p> <p>Характеризувати образ головного героя Івана Дідуха.</p> <p>Вміти розкрити історичну основу новели, пояснити багатозначність символіки камінного хреста, горба, прізвища головного героя.</p> <p>Знати зміст новели “Марія”, характеризувати образ матері. Знаходити символічні образи в творі, розкривати їх зміст. Уміти пояснити роль пісень Січових стрільців у творі.</p> <p>Визначати особливості художнього стилю В.Стефаніка та його місце серед новелістів світу.</p> <p><i>Виховання співчуття, співпереживання до драматичних напружених життєвих ситуацій. Усвідомлення того, що прагнення допомогти є виявом громадянської позиції людини.</i></p> <p><i>Формування почуття національної самосвідомості.</i></p>	<p>Бразилії» І. Франка.</p>
<p>Леся Українка (Лариса Косач)</p> <p>“Contra spem spero!”, “І ти колись боролась, мов Ізраїль...”, “Хвиля”. “Стояла я і слухала весну...”, “Все- все покинуть, до тебе полинуть...”, “Уста говорять: “Він навіки згинув!..”, «Квіток, квіток...», «To be or not to be?...», «І все-таки до тебе думка лине...», “Дим”, “Одержима”, “Лісова пісня”, «Бояриня»</p> <p>Життєвий і творчий шлях письменниці, що мужньо вела тридцятилітню боротьбу з</p>	<p>10</p>	<p>Знати основні віхи життєвого і творчого шляху письменниці.</p> <p>Вміти розкрити основні теми і мотиви її віршів,</p>	<p>Поезія Г.Гейне.</p> <p>Музика П.Чайковського,</p>

<p>невиліковною хворобою. Роль родини, культурного оточення і самоосвіти у формуванні світобачення письменниці.</p> <p>Збірка поезій “На крилах пісень”, її місце в літературі, висока оцінка її І.Франком.</p> <p>Неоромантизм як основа естетичної позиції Лесі Українки. Основні цикли поезій: “Подорож до моря”, “Сім струн”, “Мелодії”, “Невільничі пісні”, “Пісні про волю”.</p> <p>Мотиви поетичної творчості Лесі Українки: ідея патріотизму (“Сторононько рідна! коханий мій краю!..”), утвердження незламності духу людини (“Хто вам сказав, що я слабка...”), призначення поета і поезії (“Слово, чому ти не твердая криця...”), прагнення до волі (“Мріє, не зрадь!..”), краса рідної природи (“Нічка тиха і темна була”), інтимна лірика (“Квіток, квіток...”, “Ви щасливі, пречистії зорі...”).</p> <p>Вірш “Contra spem spero!”. Символічність, романтичні образи, образотворчий прийом контрасту, світоглядна декларація сильної вольової особистості у поезії. Афористичність мови.</p> <p>Громадянські мотиви у поезії “І все-таки до тебе думка лине...”, вираження у ній співчуття патріотки до страждань свого народу. Емоційно навантажені епітети у творі. Заклик до активних дій за визволення рідного краю.</p> <p>Вірш “І ти колись боролась, мов Ізраїль...”. Використання в ньому біблійних мотивів і образів, порівняння з долею України. Актуальність поезії. Болісний докір сучасникам за пасивність у національно-визвольних змаганнях, у пробудженні національної свідомості.</p> <p>Пейзажна та інтимна лірика Лесі Українки. Оригінальність ритмомелодики і образотворчих засобів у вірші “Хвиля”.</p>	<p>схарактеризувати образи-символи, алегорії, композиційні і ритмомелодійні особливості.</p> <p>Уміти прокоментувати висловлювання І.Франка про збірку “На крилах пісень”. Знати основні цикли поезій Лесі Українки.</p> <p>Визначати ідейний зміст та художні особливості поезій, їхні віршові розміри. Вивчити напам’ять вірш “Contra spem spero”.</p> <p>Знайти біблійні образи і мотиви у вірші “І ти колись боролась, мов Ізраїль...”, пояснити їх.</p> <p>Знаходити образотворчі засоби у поезіях, визначати їх віршовий розмір.</p> <p>Уміти пояснити особливості білого вірша.</p> <p>Визначати особливості поетичного стилю Лесі Українки.</p> <p>Назвати найвизначніші драматичні твори письменниці, пояснювати їхній зв’язок із традиціями зарубіжної драматургії.</p> <p>Уміти аналізувати драматичну поему «Бояриня».</p> <p>Знати зміст драматичної поеми “Одержима”, розкривати її проблематику, характеризувати головну героїню.</p>	<p>Ф.Шопена, Р.Шумана, Л. ван Бетховена – улюблених композиторів Лесі Українки, її улюблені живописці І.Айвазовський, О.Мурашко.</p> <p>В. Лопата, ілюстрації до творів Лесі Українки (образотворче мистецтво).</p>
---	--	---

<p>Зображення повені людських почуттів у вірші “Стояла я і слухала весну...”</p> <p>Поезія в прозі “Твої листи завжди пахнуть зов’ялими трояндами...”. Ідея невмирущості справжнього кохання, засоби психологічної характеристики настрою ліричного героя у віршах “Все-все покинуть, до тебе полинуть...”, “Уста говорять: “Він навіки згинув!”, «Квіток, квіток...»</p> <p>Поєднання патріотичних мотивів із співчуттям до болю інших народів у поезії “Дим”.</p> <p>Майстерність у володінні білим віршем.</p> <p>Філософська лірика («To be or not to be?..»).</p> <p>Особливості поетичного стилю Лесі Українки, її новаторство в галузі ритміки, строфіки.</p> <p>Співзвучність її лірики з поезією Г.Гейне.</p> <p>Драматургія Лесі Українки як вершина її творчої майстерності, новаторство, сміливе звернення до світових образів і мотивів (“Одержима”, “Кассандра”, “Камінний господар”), до історії свого народу (“Бояриня”).</p> <p>“Бояриня”, історична основа драматичної поеми. Майстерність відображення страждання патріотки-українки Оксани в боярській Москві.</p> <p>Драматична поема “Одержима”, її біблійна основа. Утвердження високої одержимості духу ліричної героїні в особі Міріам.</p>			
<p>“Лісова пісня” — шедевр світової драматургії.</p> <p>Оригінальність жанру (драма-феєрія).</p> <p>Фольклорно-міфологічна форма сюжету, піднесена до філософських узагальнень. Особливості композиції (переплетення життя двох світів — світу природи і людини). Майстерне розкриття у творі загальнолюдських проблем (взаємини людини з природою, людина і власність, краса в людському житті, вірність і зрада, вічність життя).</p>		<p>Вміти визначити основні проблеми, порушені в “Лісовій пісні”, розкрити фольклорну основу сюжету, характеризувати образи. Порівнювати образи Мавки та Лукаша, Мавки і Килини. Вміти показати на прикладах з тексту духовну бідність Килини і матері Лукаша, їхню обмеженість, байдужість до краси, природи, мистецтва. На прикладах з “Лісової пісні” розкрити красу глибокого почуття, антигуманність душевного убозтва і користолюбства. Висловлювати власне ставлення до</p>	<p>“Лісова пісня” Лесі України і “Тіні забутих предків” М.Коцюбинського.</p> <p>В. Кирейко, опера «Лісова пісня»; М. Скорульський, балет «Лісова пісня» (музичне</p>

<p>Ідея невмирущості людської мрії про щастя.</p> <p>Символічність образів Мавки і дядька Лева — уособлення духовності і краси. Мати Лукаша і Килина — антиподи головній героїні Мавці. Роздвоєність душі Лукаша. Природа і людина у творі. Мистецтво (зокрема музика) в житті людини. Неоромантичне утвердження духовно-естетичної сутності людини, її творчих можливостей. Конфлікт між буденним життям і високими пориваннями душі людини, дійсністю і мрією. Звеличення почуття кохання Мавки і Лукаша як розквіту творчих сил людини.</p> <p>Художні особливості драми-феєрії. “Лісова пісня” в інших мистецтвах (музика, хореографія, кіно). Зв’язок “Лісової пісні” із західноєвропейською драмою М.Метерлінка, Г.Гауптмана.</p> <p>Особливості неоромантизму Лесі Українки.</p> <p>ТЛ: неоромантизм, драма-феєрія, білий вірш, драматична поема.</p>		<p>поведінки героїв.</p> <p>Складати порівняльну характеристику героїв, виконувати творчу роботу на літературно-публіцистичну тему.</p> <p>Складати власну інсценівку.</p> <p>Вивчити напам’ять останній монолог Мавки.</p> <p>Висловлювати власні судження про життя і творчість Лесі Українки, визначати її місце у вітчизняній та світовій літературах.</p> <p><i>Виховання шани і поваги до життя-подвигу славетної українки. Усвідомлення духовної цінності неоромантичного світогляду. Розуміння того, що любити “слово у вірші” — могутній засіб впливу на духовність, інтелект людини. Розвиток почуття любові до краси природи рідного краю. Усвідомлення кохання як життєстверджуючого почуття, творчої сили, що стимулює духовне піднесення, збагачення, розквіт людини. Вміти бачити переваги високої духовності над буденністю. Усвідомлення необхідності збереження історичної пам’яті народу, гордості за приналежність до свого родоводу.</i></p>	<p>мистецтво).</p>
<p>Микола Вороний</p> <p>“Іванові Франкові”, “Блакитна Панна”, “Інфанта”, “Ти не любиш мене”, “Легенда”</p> <p>Життя і творчий шлях поета-новатора, “ідеолога” модернізації української літератури, першого представника українського символізму. Літературна полеміка з І.Франком про роль мистецтва в житті народу.</p> <p>Інтенсивна діяльність на театральній ниві. Переклади. Вимушена еміграція і повернення в</p>	<p>3</p>	<p>Знати основні віхи життя і творчого шляху М.Вороного.</p> <p>Вміти розпізнавати символічний твір серед інших поезій.</p> <p>Вміти характеризувати тематику і проблематику віршів М.Вороного, визначати їхні жанрові та ритмомелодичні особливості. Визначати ознаки символізму у творі.</p> <p>Схарактеризувати ідейний зміст поезії “Іванові Франкові”, визначити його віршовий розмір.</p>	<p>Вплив французького (Ш.Бодлер, А.Рембо, П.Верлен,) і російського символізму (К.Бальмонт, О.Блок, В.Брюсов) на творчість М. Вороного.</p>

<p>Україну. Зміст і художні особливості поезії М.Вороного. Мотив необхідності для поезії бути “цілим чоловіком”.</p> <p>Вірш “Іванові Франкові”, заклик рівнятися на модерністські течії в новій літературі, на багатогранну поезію, що підносить красу в житті.</p> <p>Пейзажна лірика М.Вороного. Вірш “Блакитна Панна”, неоромантичне змалювання природи, єдність краси природи і мистецтва. Образотворчі засоби твору.</p> <p>Інтимна лірика поета, відображення в ній краси і багатства почуттів ліричного героя, душевних страждань через нерозділене кохання (“Ти не любиш мене”). Уславлення безкорисливої материнської любові (“Легенда”).</p> <p>Вірш “Інфанта” написаний в дусі французького та російського символізму. Мотив самотності в земному житті. Узагальнено-ідеалізованим жіночий образ як сюжетний центр вірша. Згадка про революцію як данина естетиці доби соціальних перетворень.</p> <p>Новаторство М.Вороного в українській поезії.</p> <p>Поема “Євшан-зілля”, її патріотичний зміст, проблема історичної пам’яті у творі (узагальнююче повторення).</p> <p>ТЛ: символізм.</p>		<p>Розкрити неоромантичне звеличення краси природи у вірші “Блакитна панна”, визначити його художні засоби. Вивчити напам’ять вірш “Блакитна Панна”.</p> <p>Висловити своє враження від вірша “Ти не любиш мене”, визначити його віршовий розмір, образотворчі засоби. Дати оцінку вчинкам літературних персонажів у вірші “Легенда”.</p> <p>Передати власні емоційні відчуття від вірша, аналізувати поетичну символіку у поезії “Інфанта”.</p> <p>Уміти пояснити, в чому полягає новаторство М.Вороного в поезії. Визначати його місце в історії української та світової літератур.</p> <p><i>Усвідомлення національної свідомості як важливого фактора громадянської позиції людини. Цінування краси поетичного слова, його здатності об’єднувати людей роздумами над вічними проблемами життя. Розуміння невмирущості краси справжніх людських почуттів кохання і материнської любові.</i></p>	<p>«Євшан-зілля» М. Вороного, вивчене раніше.</p>
<p>Олександр Олесь (Кандиба) “З журбою радість обнялась...”, “Чари ночі”, “О слово рідне! Орле скутий!..”, “Лебідь”, “Яка краса: відродження країни!..”, “О принесіть як не надію...”, “По дорозі в Казку”</p> <p>Життя і творчість митця. Формування ідейно-естетичних поглядів під впливом І.Франка,</p>	<p>4</p>	<p>Знати основні події життя і творчості письменника. Вміти визначити провідні мотиви, жанри його поезій, віршові розміри, пояснити ритмо-мелодичні особливості,</p>	<p>Шевченківські мотиви, біблійно-християнська символіка в поезії</p>

<p>“молодомузівців”. Підтримка національно-визвольного руху. Еміграція за кордон. Неоромантичні, символістські тенденції у його творчості.</p> <p>Збірка поезій “З журбою радість обнялась” як ліричний документ епохи. Філософські роздуми над складнощами життя, в якому переплелися добро і зло, горе і щастя, радість і сум. Майстерне використання антитези для відображення контрастів життя у однойменному вірші зі збірки.</p> <p>Вірш “О слово рідне! Орле скутий!..” Експресивне висловлювання патріотичних почуттів, любові до рідного слова та осудження тих, хто його цурається. Образотворчі засоби вірша, символічні образи. Художня довершеність ритмомелодики.</p> <p>Алегоричний образ народного співця як лебедя — символу незнищенності української нації (“Лебідь”). Відгук поета на національно-визвольний рух народу. Алегоричне зображення у вірші втрачених надій і сподівань. Осудження рабської покори, віра в національне відродження. Художній засіб контрасту у вірші, досконалість тропів.</p> <p>Віра у щасливе майбутнє народу, його соціальне і національне визволення (“Яка краса: відродження країни!..”).</p> <p>“Чари ночі” — шедевр інтимної лірики О.Олеся, мотив краси кохання й молодості, філософські роздуми про необхідність жити в гармонії з природою. Музичність, звукова виразність поезії. Майстерність у відтворенні настрою і почуттів. Ностальгія за рідним краєм (“О принесіть як не надію...”).</p>	<p>художні засоби, характеризувати поетичні образи. Вміти висловити власні судження про прочитані ліричні твори. Вивчити напам’ять одну з поезій О.Олеся (на вибір).</p> <p>Пояснювати роль антитези у вірші “З журбою радість обнялась”.</p> <p>Знаходити символічні образи у вірші, пояснювати їх зміст.</p> <p>Розкривати символічний смисл назви вірша “Лебідь”.</p> <p>Називати художні засоби вірша, вияснити їхню роль у творі.</p> <p>Уміти висловити власне враження від поезії “Чари ночі”.</p> <p>Пояснювати зміст алегоричних образів у вірші “О принесіть як не надію...”</p>	<p>О.Олеся. Перегуки з творчістю Дж.Байрона, П.Б.Шеллі. Перегуки з творчістю М.Метерлінка, Г.Гауптмана, Г.Ібсена. Ідеї філософії Ф.Ніцше (зарубіжна література).</p> <p>Музика М.Лисенка на слова О. Олеся (музичне мистецтво).</p>
<p>Символізм драматичного етюда “По дорозі в</p>	<p>Знати зміст драматичного етюда “По дорозі в Казку”.</p>	

<p>Казку”. Дорога в Казку — символ духовних поривань людини до кращого життя. Проблема поводиря і маси. Лідер — духовно сильна особистість. Трагічна суперечність між духовністю, мрією і жорстокою дійсністю. Спорідненість твору О.Олеся із філософською поемою І. Франка “Мойсей”. Використання біблійно-християнської символіки.</p> <p>Поетичність і психологізм драматичних творів О.Олеся, перегук їх із “Лісовою піснею” Лесі Українки та з “драмами настрою” А.Чехова, Г.Ібсена, Г.Гауптмана, М.Метерлінка, із філософією Ф.Ніцше.</p> <p>Особливості поетичного стилю О.Олеся. ТЛ: драматичний етюд.</p>		<p>Вміти визначати його тему, проблеми, розкривати власне розуміння образів-символів, зокрема символу дороги в Казку.</p> <p>Дискусійне обговорення питання: “Казка життя людства — вимисел чи реальність?”</p> <p>Порівняти драматичний етюд О.Олеся з поемою І.Франка “Мойсей”.</p> <p>Вміти висловити власні міркування з приводу порушених у творі проблем (лідерства, шляхів успішного досягнення мети).</p> <p><i>Розуміння, що свобода і незалежність особистості є обов’язковою умовою творчості митця. Усвідомлення того, що любов до рідного краю — джерело творчої наснаги.</i></p> <p><i>Усвідомлення мрії як прагнення людини жити краще, спонуки до активної дії. Осмислення благородства вчинків, які здійснюються заради щастя людей, краси кохання і молодості.</i></p>	
<p>Володимир Винниченко “Момент”, “Гріх”</p> <p>Життєвий і творчий шлях письменника, його багатогранна літературна, громадська і політична діяльність, еміграція.</p> <p>Публіцистичний твір В.Винниченка “Відродження нації”. Щоденник В.Винниченка. Захоплення митця живописом.</p> <p>Рання творчість В.Винниченка, її новаторство. В.Винниченко — новеліст. Ідейно-стильові особливості збірки “Краса і сила”, де зібрані зразки нової соціально-психологічної прози модерного характеру. Висока її оцінка І.Франком та М.Коцюбинським.</p> <p>“Момент” — неореалістична новела про філософські проблеми життя і щастя.</p>	<p>5</p>	<p>Знати основні моменти життя і творчого шляху письменника, про його громадську та політичну діяльність.</p> <p>Давати загальну характеристику новелам і оповіданням В.Винниченка, визначати їхню тематику, неореалістичні мотиви.</p> <p>Вміти прокоментувати висловлювання І.Франка та М.Коцюбинського про В.Винниченка.</p> <p>Знати зміст, розкривати тематику та проблематику новели “Момент”. Вміти висвітлити її філософський підтекст. Схарактеризувати образ Панни, роль героя-оповідача. Розвивати вміння аргументовано передавати власні</p>	<p>Західноєвропейський і російський модернізм (Г.Ібсен, М.Метерлінк, Г.Гауптман, А.Чехов) (зарубіжна література).</p>

<p>Проблематика твору (плинність життя, щастя людини, мить — частинка вічності). Образ Панни як втілення ідеї вічної жіночності, краси. Імпресіоністичні мотиви в новелі.</p> <p>Неореалістичні тенденції в оповіданнях та новелах письменника: гострий соціальний і психологічний конфлікт, зображення героя у незвичайних ситуаціях, динамічність сюжету, психологічна характеристика персонажів, елементи імпресіонізму.</p> <p>Романістика письменника. Створення першого в українській літературі науково-фантастичного роману-утопії (“Сонячна машина”). Висока оцінка роману М.Зеровим та О.Білецьким, його місце серед науково-фантастичних творів світової літератури (О.Толстого, Г.Уеллса, Р.Бредбері, С.Лема). Викриття культу особи Сталіна (роман “Слово за тобою, Сталіне!”).</p> <p>Шукання нового літературного героя (роман “Записки кирпатого Мефістофеля”). Використання в ньому образів із світової літератури, їх нова інтерпретація. Засоби психологічної характеристики героїв.</p>		<p>роздуми, судження про миттєве і вічне, сенс життя, щастя людини. Вміти розкрити стильові особливості твору, його імпресіоністичні елементи.</p> <p>Називати основні романи В.Винниченка, визначати їхню тематику.</p> <p>Уміти розкрити нову інтерпретацію образу Мефістофеля у творі “Записки кирпатого Мефістофеля”.</p>	<p>Науково-фантастичний роман у світовій літературі (О.Толстой, Г.Уеллс, Р.Бредбері, С.Лем) (зарубіжна література)..</p>
<p>Популярність В.Винниченка-драматурга на світовій сцені. Драматичні твори письменника, їхнє жанрово-тематичне багатство, художня майстерність (“Дисгармонія”, “Пророк”, “Чорна Пантера і Білий Ведмідь”, “Між двох сил”, “Гріх” та ін.).</p> <p>Морально-філософські проблеми у драмі В.Винниченка “Гріх” та їхня актуальність у наш час. Утвердження загальнолюдських норм християнської моралі. Змалювання трагічної долі Марії Ляшківської, засоби психологічної характеристики героїні. Інші персонажі п’єси, їхня роль у розкритті назви твору.</p>		<p>Називати основні п’єси В.Винниченка.</p> <p>Знати зміст драми “Гріх”, характеризувати основні елементи її сюжету і композиції, проблематику, героїв. Уміти пояснити засоби психологічної характеристики головної героїні п’єси, роль інших персонажів у розкритті назви твору.</p> <p>Виконувати творчу роботу на тему дискусійного характеру.</p> <p>Вміти визначати особливості художнього стилю письменника, його місце в історії української та світової</p>	

<p>ТЛ: неореалізм, психологічна драма.</p>		<p>літератур.</p> <p><i>Формування загальнолюдських норм християнської моралі.</i></p> <p><i>Усвідомлення художнього слова як увічного для поколінь досвіду життя людини, її думок, переживань, а також життєвого покликання людини, її родинного обов'язку.</i></p> <p><i>Усвідомлення ролі театру як школи виховання почуттів.</i></p>	
<p>Інші письменники кінця ХІХ – початку ХХ ст. (на вибір)</p> <p>Володимир Самійленко – видатний український лірик, гуморист. Патріотичні мотиви в ліриці («Україна», «Українська мова»). Сатиричні і гумористичні твори («Патріот Іван»).</p> <p>Реалістичні картини з життя народу у творах Степана Васильченка («Талант»). Модерністські шукання поетів (П. Карманський, В. Пачовський, Б. Лепкий).</p> <p>Новаторські шукання новелістів (М. Черемшина, Л. Мартович, О. Маковей та ін.).</p> <p>Новаторські пошуки в драматургії (С. Черкасенко).</p>	2	<p>Мати загальне уявлення про творчість В. Самійленка, С. Васильченка, називати їхні твори та їх тематику.</p> <p>Характеризувати окремі поетичні твори модерністів.</p> <p>Називати прізвиська найвідоміших українських новелістів, характеризувати окремі новели. Мати загальне уявлення про драматургію С. Черкасенка.</p>	<p>Європейській модернізм кінця ХІХ – початку ХХ ст. (зарубіжна література).</p>
<p>Література рідного краю</p> <p>Ознайомлення з художніми творами митців рідного краю (відповідно до вікових зацікавлень десятикласників).</p>	2	<p>Вміти самостійно характеризувати твори письменників-земляків, висловлювати свої судження про них.</p> <p>Самостійно готувати реферати про їхню творчість, виголошувати доповіді.</p>	
<p>Підсумково-узагальнююче повторення</p> <p>Бесіда або дискусія про твори, які справили на учнів найбільше враження і викликали різні думки. Семінарське заняття або конференція.</p>	1	<p>Уміти висловлювати власні судження про прочитані твори, брати участь у їх обговоренні, пояснювати актуальність для нашого часу.</p> <p>Уміти користуватись допоміжною довідковою літературою.</p>	

Для додаткового (самостійного) читання:

І.Нечуй-Левицький “Дві московки”, “Микола Джеря”, “Над Чорним морем”, “Старосвітські батюшки та матушки”.
Панас Мирний “Лихі люди”, “Повія”, “Лимерівна”.

І.Карпенко-Карий “Хазяїн”, “Суєта”, “Наймичка”.

М.Старицький. Поезії, “Молодість Мазепи”, “Кармелюк”, “Остання ніч”, “Богдан Хмельницький”, “Руїна”, “Не судилось”.

І.Франко. “Терен у нозі”, “Основи суспільності”, “Для домашнього вогнища”, “Смерть Каїна”, “Великі роковини”.

М.Коцюбинський. “Сміх”, “Сон”, “Дебют”, “Хвала життю”, “На острові”, “Під мінаретами”.

О.Кобилянська “Людина”, “Царівна”, “Некультурна”, “У неділю рано зілля копала”.

В.Стефаник. “Катруся”, “Святий вечір”, “Палій”, “Сини”.

Леся Українка. Поезії, “Кассандра”, “Оргія”, “Камінний господар”.

М.Вороний. Поезії.

О.Олесь. Поезії.

В.Винниченко. “На той бік”, “Раб краси”, “Чорна Пантера і Білий Ведмідь”, “Сонячна машина”, «Записки кирпатого Мефістофеля».

Я.Щоголев. Поезії.

В.Самійленко. Поезії.

О.Маковей. Оповідання.

П.Карманський. Поезії.

В.Пачовський. Поезії.

С.Васильченко. “Талант”.

С.Черкасенко. “Казка старого млина”.

Г.Хоткевич. “Авірон”, “Камінна душа”.

З сучасної літератури

О.Бердник. “Чаша Амріти”, “Пітьма вогнища не розпалює”.

І.Білик. “Не драгуйте грифонів”, “Похорон богів”.

Н.Бічуя. “Біла вілла”.

О.Гончар. “Берег любові”, “Твоя зоря”.

Р.Іваничук. “Яничари”, “Журавлиний крик”.

В.Марченко. “Листи до матері з неволі”.

Остап Вишня. “Вишневі усмішки”.

Д.Павличко. Сонети.

С.Плачинда. “Міфи і легенди давньої України”.

В.Симоненко. “Народ мій завжди буде!”.

М.Стельмах. “Дума про тебе”.

Вал.Шевчук. “Діти з огненної печі”.

В.Яворівський. “Марія з полином в кінці століття”.

Художньо-біографічні та мемуарні твори

В.Врублевська. “Емансипантка”.

Р.Горак. “Тричі мені являлася любов”.

Р.Іваничук. “Шрами на скалі”.

В.Косташук. “Володар дум селянських”.
М.Олійник “Дочка Прометея”.
І.Пільгук. “Дуби шумлять”.
В. Суходольський. «Народна артистка».

11 клас

Усього – 140 год. На тиждень – 4 год.
 Текстуальне вивчення – 124 год.
 Розвиток мовлення – 4 год.
 Позакласне читання – 4 год.
 Література рідного краю – 2 год.
 Резервний час – 6 год.

Зміст навчального матеріалу	Год.	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки
<p>УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА 1920—1930-х років</p> <p>Українська література ХХ ст. як новий етап в історії національної культури, її періодизація. Складні суспільно-історичні умови розвитку. Основні напрямки: модернізм, соцреалізм, постмодернізм. Актуалізація проблем: митець і влада, свобода творчості.</p> <p>Українська література і духовне відродженню нації в першу третину ХХ ст. Літературні організації в Україні (“Гарт”, “Плуг”, “Аспанфут”, ВАПЛІТЕ, “Ланка”, МАРС). Літературна дискусія 1925—1928 років про шляхи розвитку української літератури, активна участь у ній М.Хвильового. Модерністські (імпресіонізм, неоромантизм, експресіонізм, символізм) та авангардистські (футуризм, сюрреалізм, конструктивізм) течії та їхнє значення у подоланні народницьких тенденцій в українській літературі, у виведенні її на світові обшири. Яскраве сузір’я творчих особистостей у поезії (П.Тичина, М.Зеров, В.Свідзинський, Є.Плужник, В.Поліщук, М.Семенко), у прозі (Г.Косинка, М.Хвильовий, В.Підмогильний,</p>	<p>1</p>	<p>Знати про історичні та суспільні умови розвитку літератури в ХХ ст., її основні напрями, стильове розмаїття мистецтва 1920-х років. Називати основні літературні організації, угруповання 1920-х років. Розкривати суть літературної дискусії в Україні 1925—1928 рр. Називати модерністські та авангардистські течії в українській літературі 1920-х років, їх конкретних представників.</p> <p>Розкривати новаторство української літератури та її відродження у 1920-ті роки, вершинні досягнення в поезії, прозі, драматургії у співставленні з модерністськими</p>	<p>Модернізм у західноєвропейській літературі (П.Верлен, К.Гамсун, Б.Брехт).</p> <p>Композитори В.Верховинець, П.Козицький, художники М.Жук, І.Труш, В.Кричевський, А.Петрицький, скульптор І.Кавалерідзе.</p>

<p>Ю.Яновський), драматургії (М.Куліш, І. Кочерга). Сміливі творчі пошуки в українському театрі (Леся Курбас). Народження нового літературного жанру – кіноповісті (О.Довженко). Жанрове розмаїття роману. Популярність усмішок Остапа Вишні. Зв'язок із західноєвропейською модерністською літературою (П. Верлен, К.Гамсун, М. Пруст та ін.).</p>		<p>течіями у світовій літературі та інших видах мистецтва.</p>	
<p>Перший з'їзд українських письменників 1934 р., його негативний вплив на розвиток літератури. Ліквідація літературних організацій та угруповань, створення єдиної Спілки письменників України. Утвердження соціалістичного реалізму. Тісний зв'язок літератури з політикою, надмірна ідеологізація літературного процесу. Необґрунтоване втручання компартії в літературний процес, нав'язування принципів класовості та партійності.</p> <p>Репресії в 1930-ті роки (М.Куліш, Остап Вишня, Г.Косинка, Є.Плужник, М.Зеров та ін.). Поняття “розстріляного відродження”.</p> <p>Розвиток української літератури на західноукраїнських землях (В.Стефаник, О.Кобилянська, Б.Лепкий, О.Турянський, Б.-І.Антонич, І.Вільде та ін.).</p> <p>Еміграційна література (О.Олесь, В.Винниченко, У.Самчук, В.Барка). “Празька школа” українських поетів (Є.Маланюк, Ю.Липа, Ю.Клен, О.Ольжич, О.Теліга та ін.).</p> <p>Розвиток української літературної критики та літературознавства (М.Грушевський, С.Єфремов, О.Дорошкевич). Поширення вульгарно-соціологічних оцінок у літературознавстві.</p> <p>ТЛ: «розстріляне відродження», авангардизм, соцреалізм.</p>		<p>Знати і вміти розповідати про масові репресії письменників у 1930-ті роки, втручання влади в мистецький процес.</p> <p>Вміти пояснювати поняття “розстріляне відродження”, “соцреалізм”.</p> <p>Мати загальне уявлення про розвиток літератури в 1930-х років на західноукраїнських землях і в еміграції.</p> <p>Називати відомих українських літературознавців 1920-х років.</p> <p><i>Вміння користуватися довідковими виданнями, словниками.</i></p> <p><i>Розвиток допитливості, вміння шукати необхідну інформацію.</i></p>	

ПОЕЗІЯ 1920—1930 рр.

Провідна роль поезії у 1920-ті роки. Потужне ліричне самовираження, емоційне переживання пореволюційної епохи, її духовних катаклізмів.

Павло Тичина

“Ви знаєте, як липа шелестить...”, “Арфами, арфами...”, “О панно Інно...”, “Подивилась ясно...”, “Одчиняйте двері...”, “Скорбна мати”, “Золотий гомін”, “Пам’яті тридцяти”

Життєвий і творчий шлях П.Тичини. Трагізм його творчої долі. Є. Маланюк, В. Стус про поета.

Багатогранність таланту. Мистецькі уподобання (малярство, музика).

Новаторський характер поезії П.Тичини, особливості його поетичного стилю (звернення до “вічних” тем, культура віршування, потужне ліричне “Я” як символ нової людини, життєствердний пафос, поєднання тенденцій символізму, неоромантизму, імпресіонізму, експресіонізму). Місце видатного лірика в українській та світовій літературі.

Вірш “Ви знаєте, як липа шелестить” – мотив єдності людини з природою, її персоніфіковане змалювання як живої істоти. Майстерне використання алітерацій.

Вплив символізму та імпресіонізму на ранню творчість поета.

Збірка “Соняшні кларнети” — знакове явище в українській поезії перших десятиліть ХХ ст.

Космогонічна тема і всесвіт у збірці (“Не Зевс, не Пан...”). Зорові та звукові образи-символи у змалюванні природи (“Гаї шумлять”, “Ой не крийся, природо, не крийся...”, “Пастелі”, “Енгармонійне”).

Майстерне володіння верлібром. Оригінальність

5

Розуміти основні тенденції розвитку української поезії 1920-х років, її “вітаїстичність”. Називати провідних поетів цього часу. Розвивати навички аналізу ліричних творів.

Знати і вміти розповідати про трагізм творчої долі П.Тичини. Називати його ранні збірки. Характеризувати основні мотиви і стильові тенденції ранньої творчості. Розвиток навичок аналізу поезій, основних мотивів, художніх засобів.

Уміти пояснити смисл висловлювання Ю.Лавріненка “Кларнетичний символізм”.

Розуміти поняття “вітаїстичність”. Уміти пояснити вплив символізму та імпресіонізму на творчість П.Тичини.

Аналізувати зразки пейзажної та інтимної лірики з ранньої творчості поета (“Ви знаєте, як липа шелестить...”, “Арфами, арфами...”, “Десь на дні мого серця”, “О панно Інно...”), виокремлювати художні засоби, пояснювати новаторство П. Тичини.

Пояснювати назву та епохальне значення збірки “Соняшні кларнети”.

Розкрити символічні образи у віршах, присвячених національно-визвольній боротьбі українського народу

Поети-модерністи в західноєвропейській літературі (Ш.Бодлер, П.Верлен, А.Рембо, Т.Еліот, Р.Рільке). Художники В. і Ф. Кричевські, М.Жук, А.Петрицький. Малярські роботи П.Тичини, музика в його житті. Музика Б.Фільца, М.Вериківського, П.Синиці, Г.Ляшенка на слова П.Тичини.

<p>строфічної будови, ритмомелодики та римування віршів. Синкретичний характер поезії, використання засобів музичного й образотворчого мистецтва.</p> <p>Вірш “Арфами, арфами...”, оригінальність образів, майстерність алітерацій та асонансів, ритмомелодики у вірші.</p> <p>Вплив імпресіонізму в розкритті внутрішнього світу людини в інтимній ліриці поета (“Не дивися так привітно...”, “Подивилась ясно...”).</p> <p>Вірш “Десь на дні мого серця...”, оригінальність строфічної будови, ритмомелодики і римування.</p> <p>Майстерне зображення глибоких переживань ліричного героя (“О панно Інно...”).</p> <p>Художнє осмислення автором національно-визвольного пробудження народу, радості українського відродження в ліричній поемі “Золотий гомін”.</p> <p>Риси модернізму в змалюванні трагічної долі України в роки громадянської війни (“Одчиняйте двері”, “Скорбна мати”).</p> <p>Майстерне використання тонічного вірша. Образисимволи у вірші “Пам’яті тридцяти”. Уславлення борців за визволення народу.</p> <p>Гуманістичний пафос збірки “Замість сонетів і октав”, неприйняття кривавого насильства у час революції.</p> <p>Художнє осмислення гармонії світу і дисонансів революційної дійсності, її планетарне зображення (збірка “Плуг”, цикл “В космічному оркестрі”).</p> <p>Євген Маланюк про злам у творчості поета (“Від кларнета твого — пофарбована дудка осталась”).</p> <p>ТЛ: вітаїстичність, тонічний вірш, поліфонізм поезії, новаторство.</p>		<p>(“Золотий гомін”, “Одчиняйте двері”, “Пам’яті тридцяти”, “Скорбна мати”).</p> <p>Уміти прокоментувати висловлювання Є.Маланюка, В.Стуса про творчий злам у поезії П.Тичини в період тоталітарного режиму.</p> <p>Пояснювати новаторство поезії П.Тичини, особливості його художнього стилю, визначати його місце в українській та світовій літературах.</p> <p>Вміти давати власну оцінку творчості П.Тичини.</p> <p>Вивчити напам’ять вірші “Арфами, арфами...”, “О панно Інно...”, “Пам’яті тридцяти”.</p> <p><i>Розвиток естетичного смаку, культури образного бачення. Осмислення зв’язку внутрішньої свободи митця з процесом його творчості.</i></p>	
---	--	---	--

<p align="center">Київські «неокласики». Микола Зеров «Київ – традиція», «Чистий четвер»</p> <p>Група київських поетів-неокласиків (М. Зеров, М. Рильський, М. Драй-Хмара, П. Филипович, О. Бургардт). Їхнє творче кредо, орієнтація на традицію, класичну форму вірша. Загальна характеристика поезії «неокласиків», її особливості.</p> <p>Різногранний творчий шлях М. Зерова – лідера «неокласиків». Культурологічна основа збірки «Камена». Філософічність, афористичність його сонетів. Мотиви пошуків душевної рівноваги, краси в житті та в душі, вітаїзм, сповідальність.</p> <p>ТЛ.: філософічність, сонет.</p>	2	<p>Розповідати про модерністську групу поетів.</p> <p>Розповідати основне про життя та творчість М. Зерова. Вміти характеризувати його поезії, особливості форми сонета. Вміти пояснювати смислову й настроєву значущість деталі, образу. Висловлювати власні думки з приводу поетичної майстерності М. Зерова.</p> <p><i>Розвиток відчуття естетики поетичного образу, урівноваженості й філософської самозаглибленості при зіткненні з життєвими проблемами.</i></p>	Сонети Ф.Петрарки, В.Шекспіра (зарубіжна література).
<p align="center">Максим Рильський “Яблука доспіли, яблука червоні!..”, “Коли усе в тумані життєвому...”, “Запахла осінь в’ялим тютюном...”, “Молюсь і вірю...”, “Солодкий світ!..”, “Мова”, «Троянди й виноград»</p> <p>Життєвий і творчий шлях М.Рильського. Приналежність до групи київських «неокласиків”.Багатогранна діяльність (поет, перекладач, фольклорист, етнограф, публіцист, літературознавець, лінгвіст). Гуманістичний пафос його поезій.</p> <p>Рання творчість М.Рильського. Майстерне змалювання природи і внутрішнього світу ліричного героя у збірках “На білих островах”, “Під осінніми зорями”, “Синя далечінь”. Вплив символізму на творчість поета.</p>	3	<p>Знати основні факти з життя і творчості М.Рильського, називати його основні збірки.</p> <p>Розповідати про групу київських “неокласиків” і М.Рильського, характеризувати основне в їхній творчості.</p>	Літературні традиції Ш.Бодлера, А.Рембо, П.Верлена (зарубіжна література).

<p>Вірш “Яблука доспіли, яблука червоні...” Майстерне змалювання в ньому настроїв і почуттів ліричного героя. Яскраві художні деталі, оригінальні тропи у вірші. Афористичність мови. Мелодійність і задушевність поезії.</p> <p>Життєстверджуючий пафос у змалюванні природи в образах поезії “Молось і вірю. Вітер грає...” Перегук вірша з поезією О.Олеся “Чари ночі” у змалюванні єдності людини і природи.</p> <p>Філософічна сповідальність пейзажної лірики поета (“Запахла осінь в’ялим тютюном...”). Естетика природної краси й гармонії.</p> <p>Вітаїстичність настрою, життєлюбство, оптимізм ліричного героя (“Солодкий світ!”). Щире захоплення красою й неосяжною величчю світу.</p> <p>Вірш “Коли усе в тумані життєвому...” як естетичне кредо митця, гімн вічному мистецтву, нетлінності його витворів. Сміслова й настроєва значимість образу, художньої деталі у вірші. Мотиви пошуків душевної рівноваги, краси в житті.</p>		<p>Коментувати естетичне кредо митця за віршем “Коли усе в тумані життєвому...”, вміти пояснити смислову і настроєву значущість деталі, образу. Аналізувати інші поезії М.Рильського.</p> <p>Висловлювати власні думки з приводу поетичної майстерності, філософічності поетичного самовираження М.Рильського, особливостей у змалюванні природи.</p> <p>Вивчити напам’ять один вірш (на вибір).</p>	
<p>Євген Плужник “Для вас, історики майбутні...”, “Вчись у природи творчого спокою...”, “Ніч... а човен — як срібний птах!..”, “Річний пісок слідок ноги твоєї...”</p> <p>Стисла розповідь про життєву долю одного з провідних поетів “розстріляного відродження”. Збірки його поезій “Дні” та “Рання осінь” як вагомий новаторський внесок в українську поезію 20-х років. “Громадянський інтим”, сповідальність, ліричність, філософічність його поезії.</p>	<p>3</p>	<p>Уміти розповісти про трагічну долю поета, називати його основні поетичні збірки.</p> <p>Аналізувати його вірші, виділяти основні мотиви, настрої, визначати роль у них тропів.</p> <p>Вивчити напам’ять один з віршів Є.Плужника (на вибір). Обмірковувати і висловлювати власні думки з приводу втрати душевної гармонії та способів її повернення.</p> <p>Мати уявлення про поему “Галілей”.</p> <p><i>Усвідомлення зовнішнього спокою, урівноваженості як</i></p>	<p>Герметична поезія В.Свідзинського. Імпресіонізм в українському живописі 20-х років (П.Нілус, Д.Бурлюк, М.Бурачек, О.Мурашко) (образотворче мистецтво).</p>

<p>Урівноваженість душевного стану ліричного героя, мотив туги за минущистю краси, гармонією світу і людини, мить і вічність у чуттєвому вираженні («Суди мене судом своїм суворим...»).</p> <p>Вірш “Для вас, історики майбутні” — зразок громадянської лірики поета, вираження свого ставлення до світу. Історіософічність погляду на минуле й сучасне життя.</p> <p>Космічні мотиви в поезії Є.Плужника, усвідомлення себе часткою космосу (“Ніч... а човен — як срібний птах!..”). Мить і вічність у почуттєвому зіставленні. Роль порівняння і метафори в поезії.</p> <p>Захоплення красою навколишнього світу і біль з приводу відсутності душевної гармонії (“Вчись у природи творчого спокою...”). Майстерність у передачі миттєвого настрою ліричного героя, інтимна лірика поета (“Річний пісок слідок ноги твоєї...”). Майстерність художньої деталі. Поема “Галілей” — унікальне явище в літературі 20-х років про болючі роздуми над тогочасною дійсністю.</p> <p>ТЛ: поглиблення поняття про ліричного героя.</p>		<p><i>ознак душевного стоїцизму, опірності неприйнятливим життєвим обставинам. Розвиток уміння сприймати обставини, явища, події у зіставленні.</i></p> <p>Вміти порівнювати стиль поезій Є.Плужника з поезіями П.Тичини, М.Рильського, визначати в них спільне і відмінне.</p>	
<p>Володимир Свідзинський “У рідній моїй стороні”, “Ти увійшла нечутно, як русалка...”</p> <p>Біографічні відомості про поета, одного з найталановитіших представників високого модернізму, творця міфософічної поезії. Асоціативні образи-символи у збірці “Вересень”. Художня досконалість строфічної будови (усічена строфа).</p> <p>Мотиви самотності й самоізоляції ліричного героя (“І цей листочок, як я”). Довершеність</p>	2	<p>Пояснювати оригінальність поезії В.Свідзинського, визначати основні мотиви в його творчості.</p> <p>Уміти аналізувати вірші “У рідній моїй стороні”, “Ти увійшла нечутно, як русалка...”</p>	

<p>верлібру. Філософічність поезії (“Голубими очима вдивляється в небо дитя...”). Тісний зв’язок поезії з фольклором, міфом, казкові мотиви (“Ти увійшла нечутно, як русалка”). Майстер ліричної мініатюри (“У рідній моїй стороні...”).</p>			
<p>Володимир Сосюра “Так ніхто не кохав...”, “Два Володьки”, “Білі акації будуть цвісти...”, «Люблю»</p> <p>Життєвий і творчий шлях поета — талановитого лірика. Роздвоєність його душі (“Два Володьки”). Поема «Мазепа» (пролог). Художня довершеність інтимної лірики поета (“Коли потяг у даль загуркоче”, “Ластівки на сонці”, “Марія”). Майстерність ліричної мініатюри (“Люблю”). Вірш “Так ніхто не кохав...”. Неоромантичне змалювання внутрішнього світу ліричного героя. Гіперболізація почуттів. Афористичність мови. Багатство тропів, майстерність у використанні поетичних фігур (анафори, обрамлення). Задушевність і мелодійність поетичного слова. Майстерне поєднання в поезії любові до Вітчизни, рідної природи і коханої (“Білі акації будуть цвісти...”). Оригінальні тропи у вірші. Поема “Розстріляне безсмертя” як щире і правдиве слово автора про драматичні сторінки історії українського народу. Автобіографічний роман “Третя Рота”, його тривалий шлях до читача. ТЛ: поглиблення поняття про художню образність (поетичний образ).</p>	<p>2</p>	<p>Знати основні факти з життєвого і творчого шляху В.Сосюри, про роздвоєність його душі (за віршем “Два Володьки”).</p> <p>Аналізувати вірші “Так ніхто не кохав...”, “Білі акації будуть цвісти”, «Люблю», називати їхні художні засоби, визначати віршовий розмір. Вивчити напам’ять вірш “Так ніхто не кохав...”</p> <p>Мати загальне уявлення про поему “Розстріляне безсмертя” та роман “Третя Рота”.</p> <p>Визначати особливості поетичного стилю В.Сосюра, порівнювати його із стилем інших поетів.</p> <p>Писати літературні твори на вираження власного ставлення до поезії, про улюблених поетів.</p> <p><i>Усвідомлення краси почуття вірності до коханої і Батьківщини.</i></p>	<p>Поезія С.Єсеніна (зарубіжна література).</p>
<p>ПРОЗА 1920–1930 рр.</p> <p>Жанрово-стильове розмаїття української прози цього періоду. Нові теми, проблеми, часткова</p>		<p>Знати про розвиток української прози 1920–1930 рр., її представників.</p>	<p>Типологічний зв’язок та вплив прози К.Гамсуна,</p>

<p>ідеологічна заангажованість, її експериментаторські модерністичні пошуки, опертя на національну та європейську традиції. Зв'язок із поезією.</p> <p style="text-align: center;">Микола Хвильовий (Фітільов) “Я(Романтика)”, “Іван Іванович”</p> <p>Життєвий і творчий шлях М.Хвильового — “основоположника нової української прози” (О.Білецький). Його провідна роль в літературному житті 1920-х років, у проведенні літературної дискусії 1925—1928 рр. (літературно-публіцистичні статті-памфлети “Камо грядеши?”, “Думки проти течії”, “Україна чи Малоросія?”). Романтичність світобачення. Тематичне і стильове розмаїття його прози.</p> <p>Новела “Я(Романтика)”. Проблема добра і зла в житті та в душі людини, внутрішнього роздвоєння людини між гуманізмом і обов'язком, породжених революцією. Жорстокість і фанатизм головного героя. Психологічний злам у його душі. Символічний образ матері у творі.</p> <p>Оригінальна манера письма М.Хвильового, роль природи і діалогів у розкритті внутрішнього світу героїв, розповідь від першої особи. Продовження неоромантичних традицій М.Коцюбинського.</p> <p>Повість “Іван Іванович” як сатира на новий радянський побут. Майстерне розкриття психології “вічного” обивателя. Сатиричні зображувальні засоби.</p> <p>Змалювання образу сильної, вольової особистості (жінки Б'янки), яка бореться за свої ідеали, що розходяться з тогочасною дійсністю у повісті “Сентиментальна історія”. Трагічна історія</p>	4	<p>Розповідати біографію М.Хвильового, про його провідну роль у літературному житті 1920-х років. Прокоментувати висловлювання О.Білецького про письменника, Визначати загальну спрямованість публіцистичних статей М.Хвильового.</p> <p>Аналізувати новелу М.Хвильового “Я(Романтика)”, її образи, проблеми, стильові особливості, жанр.</p> <p>Пояснювати присвяту до новели “Я(Романтика)”, символічність образу матері, проблему вибору героя, визначати реальне і уявне у творі.</p> <p>Висловлювати своє ставлення до героїв новел М.Хвильового у їх дискусійному обговоренні.</p> <p>Знати зміст повісті “Іван Іванович”, розвивати навички аналізу ідейно-художньої ролі елементів сюжету твору, сатиричних зображувальних засобів, головних образів.</p> <p>Мати загальне уявлення про твори М.Хвильового “Сентиментальна історія” чи “Вальдшнепи”.</p> <p>Визначати особливості художнього стилю М.Хвильового, його місце в історії української та світової літератур.</p>	<p>М.Пруста, С.Пшибишевського на українську літературу. Творчість Ф.Достоевського, А.Белого, М.Горького. Французький модернізм (зарубіжна література).</p>
---	---	--	--

<p>створення “Вальдшнепів” — “роману політичної ідеї та соціальної тези, роману-памфлету” (Г.Костюк). Еволюція у світогляді головного героя Дмитра Карамазова. Характер Аглаї як резонера у творі.</p> <p>Значення творчості письменника в розвитку української літератури.</p>		<p><i>Усвідомлення переваги гуманізму над будь-якими ідеологіями, складності морально-етичного вибору, вміння передбачити його наслідки. Усвідомлення сприйняття і осмислення явищ мистецтва як елементів культури певного часу і періоду.</i></p>	
<p>Григорій Косинка (Стрілець) “В житах”, “Фавст”</p> <p>Життєвим і творчий шлях письменника. Трагічна доля митця. Новелістична майстерність митця (“На золотих богів”, “В житах”, “Політика”, “Серце”). Відображення українського села в 1920-ті роки, його гострих проблем, складної долі селянина. Змалювання строкатої картини життя крізь призму долі й душі людини. Перевага імпресіонізму в стильовій палітрі.</p> <p>“В житах” як зразок імпресіоністичної новели. Проблематика твору (зупинена мить, пошуки порушеної гармонії). Вітаїстичний пафос, імпресіоністична настроєвість. Зорові і слухові образи, художні деталі в новелі. Лаконізм і психологічна насиченість оповіді.</p> <p>«Фавст» – новітня інтерпретація відомого “вічного” образу Фауста із твору Й.В.Гете. Втілення європейської ідеї бунту, активної протидії людини обставинам. Образ Прокопа Конюшини у творі.</p> <p>Особливості художнього стилю Г.Косинки.</p> <p>ТЛ: поглиблення поняття про імпресіонізм.</p>	<p>3</p>	<p>Знати творчу біографію прозаїка, називати його основні твори.</p> <p>Розвивати уміння переказувати сюжет твору Г.Косинки “В житах”, коментувати його зміст та показ переваг загальнолюдського над класово-ідеологічним, визначати основні мотиви, коментувати зорові і слухові образи, художні деталі.</p> <p>Вміти аналізувати образ Прокопа Конюшини в новелі “Фавст”, коментувати художні засоби, які передають ставлення автора до героя.</p> <p>Вміти визначати особливості художнього стилю Г.Косинки, імпресіоністські мотиви в його творах.</p> <p><i>Прищеплення прагнення гармонії душі і світу. Розуміння великої сили синівських почуттів, усвідомлення альтернативи: активна життєва позиція за будь-яких обставин чи терплячість і пасивне вичікування. Прагнення творити добро для людей.</i></p>	<p>Традиції В.Стефаніка, В.Винниченка. Вплив К.Гамсуна.</p> <p>Український імпресіонізм 20-х років (М.Бурачек, О.Мурашко та ін.) (образотворче мистецтво).</p> <p>“Вічний образ” Фауста (Й.В.Гете) і його новітня інтерпретація Г.Косинкою.</p>

<p style="text-align: center;">Валер'ян Підмогильний “Місто”</p> <p>Біографічні відомості про письменника як представника психологічної прози, перекладача, творця українського модерністського роману (“Місто”) та екзистенційної повісті (“Повість без назви”).</p> <p>Своєрідний підхід письменника до розкриття традиційної теми покинутої дівчини у романі “Невеличка драма”. Протиставлення у творі Марти Висоцької, сильної духом і національно свідомої української жінки, егоїсту-прагматика Юрію Славенку. Екзистенційні мотиви. Ранні оповідання і повісті (“Син”, “Гайдамака”, «Третя революція», “Повстанці”, “Історія пані Івги” та ін.).</p> <p>Роман “Місто” – взірць української урбаністичної прози. Світовий мотив підкорення людиною міста, ідея самоствердження, інтерпретованій на національному ґрунті. Образ “цілісної” людини в єдності її біологічного, духовного, соціального – інтелігента Степана Радченка, складність і неоднозначність його характеру. Іронічний характер змалювання. Жіночі образи у творі. Перегук твору з кращими здобутками світової літератури.</p> <p>ТЛ: екзистенціалізм, маргінальність, психологізм, іронія.</p>	4	<p>Знати найосновніші події творчої біографії В.Підмогильного, про трагічну загибель митця, називати його основні твори.</p> <p>Знати зміст роману “Місто”. Розуміти вплив цивілізаційних процесів на людину, психологічну мотивацію вчинків Степана Радченка. Характеризувати неординарний образ українського інтелігента. Вміти аналізувати світоглядну та психологічну еволюцію його характеру. Пояснювати роль жіночих образів у творі, іронічність авторської оповіді. Висловлювати власну думку про способи самоутвердження людини. Характеризувати жанр твору.</p> <p><i>Усвідомлення моральних, психологічних аспектів самоутвердження людини.</i></p>	<p>Філософія Ф.Ніцше, А.Шопенгауера, С.Кіркегора. Проза А.Франса, Г.Флобера, Гі де Мопассана, Оноре де Бальзака (зарубіжна література).</p>
<p style="text-align: center;">Юрій Яновський “Подвійне коло”, “Дитинство”, “Шаланда в морі” (з роману “Вершники”)</p> <p>Життєвий і творчий шлях письменника-романтика. Активна участь Ю.Яновського у становленні українського кіно, відбиття цього у його творчості (роман «Майстер корабля»).</p> <p>Роман “Чотири шаблі”, його трагічна творча</p>	4	<p>Знати творчу біографію письменника, називати його найосновніші твори. Розповідати про зв'язки М.Яновського з українським кіно 1920-х років.</p> <p>Мати загальне уявлення про ранні романтичні оповідання</p>	<p>Ю.Яновський і М.Хвильовий. Типологічна спорідненість новел Ю.Яновського з</p>

<p>історія. Зображення в ньому національно-визвольної боротьби українського народу в період революційних протистоянь. Оригінальність композиції, символічність назви, що розкривається через образи командира дивізії вільних козаків Шахая та його друзів.</p> <p>Роман у новелах “Вершники” як соцреалістичний твір. Своєрідність композиції і жанру (поєднання ознак народної думи, героїчної поеми, новели). Проблематика, романтичне змалювання дійсності. Показ героїв у незвичайних обставинах.</p> <p>Життєві реалії як поштовх до художнього узагальнення. Новела “Подвійне коло”. Умовність зображення. Ідея протиставлення загальнолюдських вартостей класовим. Проблема розпаду роду, родини як трагедія народу.</p> <p>Новела “Дитинство” – ідея нетлінної вартості національних основ буття, спадковості поколінь, духовної пам’яті.</p> <p>Новела “Шаланда в морі” – утвердження в ній високих загальнолюдських ідеалів кохання і вірності, відданості своєму громадському обов’язку (Мусій Половець, Половчиха).</p> <p>Особливості стилю Ю.Яновського.</p> <p>ТЛ: роман у новелах, художній час і простір, умовність зображення. Романтика як пафос і романтизм як стильова течія в літературі. Засоби романтичного зображення.</p>	<p>і новели письменника.</p> <p>Знати зміст визначених новел із роману “Вершники”. Розвивати навички їх аналізу. Визначати основні проблеми. Шліфувати вміння пояснювати роль художніх засобів, романтичних прийомів зображення, відшукувати реалістичне і умовне зображення, елементи фольклору, поетичні прийоми в епічному описі. Пояснювати особливість композиції і сюжету (“відкритість” фіналу в новелі). Виділяти епізоди й художні деталі як втілення національних атрибутів.</p> <p>Брати участь у дискусійному обговоренні смислу назви новели “Подвійне коло”. Висловлювати своє ставлення до проблеми збереження своїх коренів, небезпеки їхньої втрати.</p> <p>Визначати особливості стилю Ю.Яновського і його місце в літературі.</p> <p>Мати загальне уявлення про інші твори письменника, визначати їхню тематику.</p> <p><i>Усвідомлення важливості збереження родових, родинних зв’язків, духовного оперття на вселюдські, гуманістичні цінності.</i></p> <p>Писати твір-роздум проблемного чи дискусійного характеру за одним чи кількома вивченими творами.</p> <p><i>Усвідомлення важливості збереження родових, родинних зв’язків, духовного оперття на вселюдські, гуманістичні цінності.</i></p>	<p>поетикою українського народного епосу.</p> <p>Вплив європейського неоромантизму (Р.Кіплінг, Джек Лондон, Дж.Конрад) (зарубіжна література).</p>
--	---	--

<p>Остап Вишня (Павло Губенко) “Моя автобіографія”, “Чухраїнци”, “Як варити і їсти суп із дикої качки”, “Сом”</p> <p>Життєвий і творчий шлях Остапа Вишні — одного з найвидатніших українських письменників-гумористів. Продовження ним сатирично-викривальних традицій української літератури (народні усмішки, С.Руданський, Л.Глібов, І.Нечуй-Левицький, І.Карпенко-Карий, В.Самійленко). Велика популярність і значення усмішок Остапа Вишні у 20-ті роки. Арешт і десятилітнє заслання у сталінських таборах. Табірний щоденник “Чиб’ю. 1934”.</p> <p>Тематична і жанрова різноманітність творчості. Утвердження засобами гумору народної моралі.</p> <p>“Моя автобіографія” як оригінальний жанр, гумористична розповідь про своє життя і літературну творчість.</p> <p>Гумореска “Чухраїнци”, гумористичне висміювання в ній деяких негативних рис української ментальності.</p> <p>“Остап Вишня — поет полювання” (М.Рильський). Цикл “Мисливські усмішки” (гуморески “Як варити і їсти суп із дикої качки”, “Сом” та ін.). Зображення в них комічних життєвих ситуацій, мальовничих картин природи. Глибокий ліризм розповіді, тонка іронія.</p> <p>Особливості стилю письменника (оптимізм, любов до природи, людини, м’який гумор).</p>	3	<p>Знати основні факти з життя і творчості Остапа Вишні як продовжувача кращих гумористичних і сатирично-викривальних традицій української літератури. Розуміти, що гумор — одна з провідних ментальних рис характеру українців.</p> <p>Вміти аналізувати усмішки, їхні художні засоби (портрет, пейзаж, засоби характеротворення, використання народних прикмет, прислів’їв, приказок, мовні засоби). Розповідати про особливості мисливських усмішок письменники, порівнювати їх з пейзажними описами в інших творах.</p> <p>Уміти пояснити засоби творення комічного в гуморесці.</p> <p>Характеризувати особливості художнього стилю Остапа Вишні.</p>	<p>Гумористичні твори М.Твена, Я.Гашека; “Записки мисливця” І.Тургенєва (зарубіжна література).</p>
<p>ДРАМАТУРГІЯ 1920-1930 рр.</p> <p>Розвиток національного театру (“Березіль” Леся Курбаса, Харківський театр ім. І.Франка).</p>	1	<p>Розуміти особливості розвитку драматургії і театру 1920-х років. Вміти розповісти про це. Називати драматургів.</p>	<p>Національний і зарубіжний театр 1920-</p>

<p>Драматургія 20-30-х років (від ідеологічних агіток до психологічної драми). П'єси В.Винниченка, М.Куліша, І.Дніпровського, І.Кочерги, Я.Мамонтова на перетині традицій “корифеїв”, зарубіжної класики і модернізму.</p> <p style="text-align: center;">Микола Куліш “Мина Мазайло”</p> <p>Життєвий і творчий шлях драматурга-новатора, його творча співпраця з режисером модерного українського театру Лесем Курбасом. Утвердження загальнолюдських цінностей і сатиричне викриття потворних явищ тогочасної дійсності у п'єсах М.Куліша.</p> <p>Огляд його драматичних творів (“97”, “Народний Малахій”, «Маклена Граса» та ін.).</p> <p>Сатирична комедія “Мина Мазайло”. Особливості сюжету. Розвінчання національного нігілізму, духовної обмеженості на матеріалі українізації (Мина, Мокій, дядько Тарас, тьотя Мотя). Сатиричне викриття бездуховності обивателів, що зрікаються своєї мови, культури, родового коріння. Драматургічна майстерність автора у створенні комічних характерів і ситуацій, у побудові діалогів та ремарок, у мовній характеристиці героїв. Сценічне втілення. Актуальність п'єси у наш час.</p> <p>Особливості стилю М.Куліша, поєднання в ньому рис реалізму та романтизму, сатиричних та трагедійних начал, оригінальне втілення загальнолюдських проблем на національному ґрунті, створення колоритних національних характерів.</p> <p>Новаторство драматурга, його місце серед найвизначніших драматургів-новаторів ХІХ—ХХ ст. Актуальність п'єс М.Куліша сьогодні.</p>	<p>3</p> <p>Знати і вміти розповісти творчу біографію драматурга, про його зв'язок з театром Леся Курбаса.</p> <p>Мати загальне уявлення про драматичні твори М. Куліша.</p> <p>Аналізувати п'єсу “Мина Мазайло”, знати її зміст, визначати проблематику та актуальність для нашого часу, характеризувати образи, пояснювати художню майстерність.</p> <p>Обговорювати актуальність проблем, порушених у п'єсах М.Куліша. Визначати особливості його стилю.</p> <p><i>Розвиток гнучкості і логічного мислення, застосування відомостей, одержаних раніше. Усвідомлення “вічного” протистояння людини і суспільства, “вічну” необхідність прагнення гармонії між ними, а також приналежності людини до свого роду, рідної культури.</i></p>	<p>1930 рр.</p> <p>Спорідненість із драматургією Г.Ібсена, Б.Шоу, Б.Брехта (зарубіжна література).</p>
---	--	--

<p style="text-align: center;">Іван Кочерга “Свіччине весілля”</p> <p>Життєвий і творчий шлях письменника. Тематична й жанрова особливість його драматичних творів.</p> <p>Драматична поема “Свіччине весілля”, її історична основа. Символічні образи світла і свічки у п’єсі. Втілення в образі Івана Свічки непоборної сили українського народу в боротьбі за щастя і волю. Образ Меланки як символу України та її тернистого шляху в історії.</p> <p>Драматична поема “Ярослав Мудрий” як глибоко патріотичний твір про наших славних предків.</p> <p>Своєрідність драматургії І.Кочерги. Продовження ним класичних традицій у жанрі драматичної поеми. Утвердження поетичного стилю в драматургії. Романтичний пафос і психологізм його п’єс, їхній образний символізм.</p> <p>ТЛ: образи-символи, драматична поема (повторення).</p>	3	<p>Знати основні факти з життя і творчості письменника, називати його основні твори, коментувати проблеми, порушені в них.</p> <p>Аналізувати драматичну поему “Свіччине весілля”, її символічні образи, проблематику.</p> <p>Писати твір-роздум з вираженням власного ставлення до прочитаного.</p> <p>Розуміти особливості художнього стилю Івана Кочерги, своєрідність його драматургії.</p> <p><i>Усвідомлення свого громадянського обов’язку перед державою і народом.</i></p>	<p>Продовження традицій української і зарубіжної літератур в жанрі драматичної поеми.</p>
--	---	---	---

<p>УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА ЗА МЕЖАМИ УКРАЇНИ</p> <p>Література в Західній Україні (до 1939 р). Автономність, відкритість зарубіжним традиціям і новітнім процесам, високий розвиток літератури в Західній Україні до 1939 р. Яскраве поетичне гроно: Б.-І.Антонич, С.Гординський, Ю.Липа. Проза В. Стефаніка, О.Кобилянської, І.Вільде, О.Турянського. Історична проза Б.Лепкого, Ю.Опільського, Катрі Гриневичевої.</p>	1	<p>Мати загальне уявлення про розвиток української літератури в Західній Україні до 1939 р., називати її основних представників.</p> <p>Розвиток і закріплення навичок творчого використання довідкових матеріалів, словників для поглиблення знань з певної теми.</p>	Західна Україна до 1939 року (історія України).
<p>Богдан-Ігор Антонич “Автопортрет”, “Вишні”, “Зелена Євангелія”, “Різдво”, “Дороги”, “Пісня про незнищенність матері”</p> <p>Біографічні відомості про письменника, його творчий шлях. Поєднання класичних фольклорних образів із модерністськими символічними поетичними образами у збірках “Три перстені”, “Книга Лева”, “Зелена Євангелія”, “Ротації”.</p> <p>Аполітичність, наскрізна життєствердність, метафоричність і міфологізм поезій Б.-І.Антонича. Лемківська конкретика як джерело образних асоціацій. Поєднання язичницьких мотивів із християнськими. Міфологічність образу, екзотика лемківського краю в контексті вселюдських мотивів.</p> <p>Поетичний образ рідної Лемківщини у пейзажній ліриці Б.-І.Антонича (“Село”, “Черемхи”).</p> <p>Вірш “Вишні”, оригінальне сприйняття ліричним героєм природи і навколишньої дійсності через народні символічні образи, фольклорні тропи.</p> <p>Використання міфологічних та архетипних образів. Психологічне перевтілення героя, його</p>	3	<p>Знати основні факти з біографії, творчий шлях митця, вміти розповісти про нього. Розвивати вміння давати загальну характеристику творчості поета.</p> <p>Виразно і усвідомлено читати поезії. Шліфувати вміння визначати головні мотиви в поезії, її ідеї, коментувати, аналізувати символіку образів, художні засоби.</p> <p>Визначати особливості поетичного стилю Б.-І.Антонича, його місце серед поетів-новаторів світу.</p> <p>Вивчити напам’ять один вірш (на вибір).</p> <p><i>Розвиток уміння знаходити необхідну інформацію, порівнювати і співставляти різні явища, сприймати і розуміти естетику образного слова, його значення для розвитку загального естетичного смаку, естетичної розвиненості людини. Усвідомлення європейської єдності естетичних цінностей із морально-етичними.</i></p>	<p>Традиції В.Вітмена, Р.Тагора, Р.-М.Рільке, П. Верлена (зарубіжна література).</p> <p>Творчість раннього П.Тичини.</p>

<p>уподібнення явищам природи, прийом метаморфози (“З зелених думок одного лиса”).</p> <p>Вірш “Автопортрет” як поетичне кредо митця, його міфопоетичне сприйняття світу, медитація-роздум над своїм родовим корінням.</p> <p>Вірш “Різдво”, майстерне поєднання в ньому язичницьких та християнських уявлень наших предків.</p> <p>Вірш “Зелена Євангелія”, захоплення ліричного героя вічною красою світу.</p> <p>Вірш “Дороги”, оптимізм ліричного героя, його віра в неминучу молодість життя, специфіка пейзажу, символіка образів.</p> <p>Вірш “Пісня про незнищенність матерії”, філософські роздуми про безсмертя, про вічність життя.</p> <p>Особливості поетичного стилю лемківського поета: сюрреалістичне мислення, оригінальність метафоричних образів, новаторство поезії. Місце Б.-І.Антонича серед визначних ліриків-новаторів світу (Р.-М.Рільке, П.Верлен).</p> <p>ТЛ: поглиблення поняття про сюрреалізм, міфологізм, архетип, асоціативність.</p>			
<p align="center">Осип Турянський “Поза межами болю”</p> <p>Біографічні відомості про письменника.</p> <p>“Поза межами болю” — видатний твір української модерної літератури, написаний у стилі експресіонізму. Оригінальність жанру (повість-поема). Історичний матеріал Першої світової війни як предмет художнього узагальнення у поемі в прозі, що хвилює, єднає людські серця, звільняє і просвітлює душу.</p>	3	<p>Мати загальне уявлення про життя письменника.</p> <p>Розуміти і вміти пояснити умовність зображення художньої реальності на конкретному матеріалі.</p> <p>Розглядати ідейно-художній зміст окремих фрагментів твору, вміти коментувати їх. Виділяти основні ідеї.</p> <p>Пояснювати особливість і роль композиції, пейзажу, інших художніх засобів для втілення головних думок.</p>	<p>Дж.Лондон, “Воля до життя”; Е.Хемінгуей, “Старий і море”; “Вогонь”, А.Барбюса; “На західному фронті без змін”, Е.-М.Ремарка (зарубіжна література).</p>

<p>Умовність зображення (події поза конкретним часом і простором). Загальнолюдські мотиви у творі, гуманістичні цінності, що утверджуються в ньому. Біологічні інстинкти і духовна воля до життя. Ідея перемоги духу над матерією. Гуманістичний, життєстверджуючий пафос поеми в прозі, його вселюдська значимість і всеохопність. Афористичність мови твору.</p> <p>Співзвучність твору з світовою класикою. Місце твору в світовій антивоєнній літературі.</p> <p>ТЛ: поема в прозі.</p>	<p>Характеризувати головних персонажів.</p> <p>Уміти пояснити особливості експресіоністського стилю твору.</p> <p>Осмишлювати вартість мистецтва, грошей, почуттів людини, спираючись на текст, висловлювати власні міркування, проводячи аналогії з сучасним життям.</p> <p><i>Усвідомлення важливої переваги в житті духовного над матеріальним. Розвиток вміння пізнавати і розуміти справжню вартість речей, явищ, почуттів.</i></p>	
---	--	--

<p align="center">Еміграційна література (огляд)</p> <p>Еміграція українців за кордон у 1920-1940 рр. Утворення за кордоном літературно-мистецьких організацій, “празької поетичної школи” українських літераторів. Проза У.Самчука, Т.Осьмачки, І.Багряного, Д.Гуменної, Наталени Королевої та ін.</p> <p align="center">«Празька школа» поетів (огляд)</p> <p>“Празька школа” поетів, її представники (Є.Маланюк, Ю.Дараган, Л.Мосендз, О.Ольжич, О.Теліга, О.Лятуринська, О.Стефанович, Ю.Липа, Ю.Клен, Н.Лівицька-Холодна та ін.). Продовження ними модерністських традицій неоромантиків, неокласиків.</p> <p>Збірка Ю.Дарагана “Сагайдак” (1925) як поетичний заспів “пражан”.</p> <p>Головний герой їхніх творів — духовно сильна й вольова людина, національно свідомий українець, що мріє про незалежність України. Волелюбність, мужність, почуття відповідальності перед поневоленою батьківщиною, щирий патріотизм — основний пафос їхньої творчості.</p>	<p align="center">1</p>	<p>Знати і вміти розповісти про історичні умови і функціонування української літератури за кордоном.</p> <p>Знати і вміти розповісти про “празьку школу” українських поетів, особливості їхньої поезії, називати основних представників.</p>	<p>Еміграція українців за кордон в 1920-1940 рр.(історія України).</p>
<p align="center">Євген Маланюк</p> <p align="center">“Стилет чи стилос?..”, “Знаю – медом сонця, ой Ладо...», “Істотне”, “Під чужим небом”, “Земна мадонна”</p> <p>Життєвий і творчий шлях поета й літературознавця, яскравого представника “празької школи”. Поєднання в його творчості неоромантичних, неокласичних, символістських та реалістичних тенденцій: збірки поезій “Стилет і стилос”, “Земля й залізо”, “Земна мадонна” та ін.</p>	<p align="center">2</p>	<p>Розповідати про Є.Маланюка як одного з “пражан”.</p>	

<p>Художнє осмислення в них проблем буття, ностальгічні мотиви, філософічність поезій.</p> <p>Вірші про призначення поета й поезії в ранній творчості письменника. Роль поета-патріота в суспільному житті (“Стилет чи стилос?..”). Майстерне використання антитези у творі.</p> <p>Своєрідний образ України як Степової Еллади у поезії Є.Маланюка (“Псалми степу”, “Варязька балада”). Аналіз вірша “Знаю – медом сонця, ой Ладо...»</p> <p>Філософські мотиви у поезії “Істотне”. Земне буття у космічному вимірі. Оригінальність метафор і порівнянь.</p> <p>Туга за рідним краєм, мотиви самотності (“Під чужим небом”).</p> <p>Художня майстерність віршів Є.Маланюка, оригінальність форми, особливості поетичного стилю.</p> <p>Літературознавчі праці про Т.Шевченка, І.Франка, Лесю Українку, М.Хвильового (“Книга спостережень”).</p>		<p>Аналізувати поезії Є.Маланюка, визначати їх основні мотиви, ідеї, пояснювати їх.</p> <p>Характеризувати образи-символи. Шліфувати вміння висловлювати власні міркування, давати оцінку явищам мистецтва.</p> <p>Визначати особливості поетичного стилю письменника, його місце в історії української та світової літератур.</p> <p><i>Виховання патріотичних почуттів, які проявляються на відстані від рідного краю, усвідомлення їхньої щирості і безпосередності.</i></p>	<p>Продовження традицій української громадянської поезії.</p>
<p style="text-align: center;">Улас Самчук “Марія”, “Нарід чи чернь?”</p> <p>Життєвий і творчий шлях письменника, втілення в його творах трагічної долі українського народу в ХХ ст. Участь в організації МУРу (Мистецького Українського Руху).</p> <p>Публіцистика У.Самчука: народ і нація, проблеми формування національної свідомості (уривки зі статті “Нарід чи чернь?”).</p> <p>Мемуарні твори: “На білому коні”, “На коні вороному”. Трилогія «Ост» – зображення</p>	4	<p>Знати основні факти з життя і творчості У.Самчука. Називати основні його твори, їхню проблематику.</p> <p>Розуміти ідейне спрямування статті “Нарід чи чернь?”, скласти до неї тези.</p>	

<p>тривалого шляху українського народу до свого визволення.</p> <p>Трилогія “Волинь” — роман-хроніка, широке епічне полотно про долю українського селянства в першій третині ХХ ст. Образ Матвія Довбенка як символу справжнього сина українського народу. Показ формування національної самосвідомості на прикладі Володька.</p> <p>Роман «Юність Василя Шеремети», його автобіографічна основа.</p> <p>“Марія” (роман-хроніка) як художній документ про життя селянської родини в Україні в умовах тоталітаризму. Зображення страшних картин голодомору в Україні на прикладі однієї сім’ї. Образ Марії, її символічний зміст та спорідненість з біблійними образами.</p> <p>Утвердження у творі високих моральних якостей українського народу, осуд тих, хто зрікається свого роду, нації. Майстерність письменника у розкритті психології героїв, побудові драматичного сюжету. Пейзажні картини та художні деталі, їхня роль у творі.</p> <p>ТЛ: поглиблення поняття про роман (роман-хроніка, епопея).</p>		<p>Давати загальну характеристику трилогії “Волинь”.</p> <p>Аналізувати роман “Марія”, коментувати його проблематику, характеризувати образ Марії, розкривати її символічний зміст.</p> <p>Аналізувати художні засоби твору.</p> <p>Уміти пояснити значення творчості письменника.</p> <p><i>Усвідомлення своєї приналежності до роду, нації.</i></p>	<p>Спорідненість твору з романом В.Барки “Жовтий князь”.</p>
<p>Українська література 1940-1950 рр. (огляд)</p> <p>Друга світова війна і участь у ній українських письменників (О.Гончар, М.Стельмах, А.Малишко та ін.), їхня трагічна загибель у боротьбі з фашистами (К.Герасименко, О.Ольжич, О.Теліга, М.Трублаїні та ін.).</p> <p>Активізація патріотичної тематики, героїчного пафосу (“Слово про рідну матір” М.Рильського, цикл “Україно моя” А.Малишка), філософські мотиви в поезії (“Похорон друга” П.Тичини).</p>	<p>1</p>	<p>Знати про особливості літературного процесу в Україні воєнного і повоєнного періодів, про трагічну загибель національних героїв О.Ольжича та О.Телігу.</p> <p>Користуватися довідковими виданнями, енциклопедіями.</p> <p><i>Розвиток уміння знаходити необхідну інформацію, творчо, компетентно її використовувати.</i></p>	<p>Події другої світової війни на території України (історія України).</p> <p>Твори Г.Белля, А.Камю, О.Твардовського (зарубіжна література).</p>

<p>Засилля соцреалізму в мистецтві повесного періоду. Поширення вульгарно-соціологічних трактувань літературно-художнього процесу, ідеалізація дійсності в літературі, декларативність поезії, концепція “безконфліктності” в літературі.</p> <p>Продовження репресій проти українських письменників: О.Довженка, Ю.Яновського, М.Рильського, В.Сосюри та ін.</p> <p>Збагачення літератури новими жанрами (кіноповісті О.Довженка, “Мисливські усмішки” Остапа Вишні).</p> <p>Українська література в еміграції. Проголошення гасла “Творення великої літератури”. Організація МУР (Мистецький український дух). Активізація в післявоєнний період творчості І.Багряного, У.Самчука, В.Барки, Є.Маланюка та інших письменників. Їхня публіцистична діяльність.</p> <p>Відображення Другої світової війни в творчості українських письменників (О. Довженка, О.Гончара, Г.Тютюнника), її співзвучність із антивоєнними творами світової літератури.</p>			
<p>Олександр Довженко “Україна в огні”, «Зачарована Десна», “Щоденник” (уривки)</p> <p>Життєвий і творчий шлях письменника, кінорежисера, засновника поетичного кіно. Захоплення у молодості малярством. Романтичне світобачення. Соцреалістичний канон і новаторський естетичний пошук. Болісні шукання компромісів національно-патріотичного світогляду із системою, трагічна доля митця в умовах тоталітаризму. Національні та загальнолюдські проблеми у його творчості.</p>	5	<p>Знати творчу біографію митця, розуміти її трагізм.</p> <p>Вміти розповісти про Довженка-кінорежисера, основні події його творчого життя. Розуміти особливості жанру кіноповісті, специфіку публіцистичного тексту.</p>	<p>А. Горська, «Олександр Довженко»; О.</p>

<p>Кіномистецька спадщина. Кіноповісті Довженка як новий жанр у літературі, його характерні ознаки. Звернення до історичної долі країни, народних звичаїв і традицій (“Звенигора”), до загальнолюдських філософських проблем, змалювання складних процесів на селі перед початком колективізації, які призвели до руйнації національних традицій і моральних засад (“Земля”). Режисерська майстерність митця.</p> <p>Проблеми народу та війни, історичної пам’яті у кіноповісті “Україна в огні”. Несправедлива критика твору в сталінські часи та її тривалий шлях до читача. Доля народу крізь призму авторського бачення й оцінки, поєднання лірико-романтичного, виражального начала з публіцистикою. Образ Лавріна Запорожця як символу нескореності українського народу. Жіночі образи. Патріотичні мотиви, звеличення героїчного подвигу народу, утвердження його безсмертя.</p> <p>Оповідання та новели періоду війни. Романтичне змалювання людини в екстремальних умовах: “На колючому дроті”, “Воля до життя”, “Ніч перед боєм”.</p> <p>Історія написання «Зачарованої Десни», її автобіографічна основа, сповідальність оповіді. Два ліричні герої: малий Сашко і зріла людина. Морально-етичні проблеми, порушені в кіноповісті.</p>	<p>Переказувати історію написання та опублікування кіноповісті “Україна в огні”, знати її зміст, вдумливо читати текст, коментувати найосновніші фрагменти, публіцистичні відступи.</p> <p>Шліфувати вміння виділяти провідні мотиви, проблеми, образи, обговорювати їх з позицій сьогодення, дискутувати про їхню актуальність.</p> <p>Аналізувати одне з оповідань О.Довженка.</p> <p>Коментувати текст «Зачарованої Десни», визначати основні теми й мотиви, характеризувати образи-персонажі. Вміти пояснити роль пейзажу та засобів індивідуалізації героїв.</p>	<p>Довженко, «Автопортрет періоду війни» (образотворче мистецтво).</p> <p>Друга світова війна в зарубіжній і українській літературах (Г.Белль, О.Твардовський, Г.Тютюнник).</p>
<p>“Щоденник” О.Довженка — важливий історико-літературний документ епохи. Публіцистичні та філософські роздуми про трагічні сторінки історії України та її сучасності, про трагізм творчої долі митця за тоталітарного режиму, вільний розвиток особистості та</p>	<p>Мати загальне уявлення про “Щоденник” О.Довженка, наводити кілька конкретних прикладів його записів.</p> <p>Визначати особливості художнього стилю митця, його місце у вітчизняному і світовому мистецтві.</p>	<p>М.Стельмах, “Гуси-лебеді летять”.</p>

<p>національної культури, боротьбу добра і зла, про красу в житті й мистецтві. Особливості художнього стилю О.Довженка. Значення творчості О.Довженка як основоположника поетичного кіно. Визнання його таланту в світі. ТЛ: кіноповість, публіцистичність.</p>		<p>Висловлювати власні міркування про творчу спадщину митця. <i>Розвиток умінь сприймати життєві явища, події, людей у контексті загальнолюдських понять і цінностей. Розуміти взаємозв'язок конкретного із загальним.</i></p>	
<p>Іван Багряний (Лозов'ягін) «Тигролови» (повторення), «Огненне коло»</p> <p>Життєвий і творчий шлях письменника. Огляд поетичної та прозової спадщини митця. “Сад Гетсиманський” — “справжня енциклопедія радянської політичної в'язниці» (Ю.Шерех). Зображення в романі трагічних картин життя народу в умовах командно-адміністративної системи та невиправданих репресій на прикладі сім'ї Чумаків. Образ Андрія Чумака як людини високоморальних якостей і стійких ідейних переконань. «Тигролови» як зразок пригодницького роману (узагальнююче повторення). Роман “Огненне коло”, змалювання в ньому національної трагедії в роки Другої світової війни (битви під Бродами). Образи Петра і Романа у творі, двох бойових побратимів, показ через їх сприйняття жахів війни. Особливості жанру (соціально-психологічний роман). Антивоєнне спрямування твору, його глибокий психологізм. Тривалий шлях художнього слова письменника до українського читача після заборони його творів в Україні. ТЛ: поглиблення поняття про роман (пригодницький та соціально-психологічний романи).</p>	<p>3</p>	<p>Знати основні факти з життя і творчості письменника, називати його основні твори, давати їм загальну характеристику.</p> <p>Уміти розкривати смисл назви творів “Огненне коло”, «Тигролови» та “Сад Гетсиманський”, розуміти їх символічне значення.</p> <p>Знати зміст роману «Огненне коло», визначати його проблематику, характеризувати головних персонажів, пояснювати особливості художнього стилю письменника.</p> <p><i>Розуміння того, що війна — протиприродне явище, яке несе горе людям.</i></p> <p>Оволодіння навичками писати твір літературно-публіцистичного характеру.</p>	<p>О.Солженіцин, “Архіпелаг ГУЛАГ”.</p> <p>«Тигролови» І. Багряного (повторення вивченого в 9-му класі).</p> <p>Твори зарубіжної літератури про Другу світову війну (Е.Хемінгуей, Е.-Ль Ремарк).</p>

<p>УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА 1960-1990 рр.</p> <p>Українська література в другій половині ХХ ст. Спроба подолати канони соцреалізму. “Закулісний” розвиток модернізму, опозиційні прояви різних стильових тенденцій.</p> <p>Офіційна реабілітація несправедливо забутих і репресованих письменників (П.Куліш, М.Костомаров, В.Самійленко, М.Вороний, О.Олесь, А.Кримський, Є.Плужник, Б.Антоненко-Давидович та ін.).</p> <p>Закордонне об’єднання українських письменників “Слово”, його роль у розвитку української літератури (В.Барка, Ю.Косач, Є.Маланюк, У.Самчук, О.Зуєвський, С.Гординський, літературознавці Г.Костюк, Ю.Шерех) та ін.</p> <p>Явище “шістдесятництва” і пробудження національної свідомості в суспільстві. Публіцистична праця І.Дзюби “Інтернаціоналізм чи русифікація?” та її суспільний розголос.</p> <p>Розвиток драматургії (О.Коломієць, Я.Стельмах, В.Врублевська).</p> <p>Продовження репресій проти письменників на початку 1970-х років (І.Світличний, В.Стус, М.Руденко, І.Гнатюк, В.Марченко, Є.Сверстюк, І.Калинець та ін.), несправедлива критика окремих творів (“Собор” О.Гончара, “Мальви” Р.Іваничука, “Меч Арєя” І.Білика та ін.), у яких порушувалися проблеми історичної пам’яті народу, формування його національної свідомості.</p> <p>Збагачення української літератури перекладами із зарубіжної літератури (Б.Тен, Г.Кочур, М.Лукаш).</p> <p>Нью-Йоркська група письменників. Постшістдесятники. Українська “химерна” проза.</p>	<p>1</p>	<p>Знати і розуміти найголовніші тенденції розвитку української літератури в 60-90-х рр. Вміти користуватися довідковою інформацією, словниками, енциклопедіями.</p> <p><i>Вміння робити узагальнюючі висновки на основі зібраної інформації.</i></p> <p>Уміти складати тези до публіцистичної статті Л.Костенко, знати її основні положення.</p>	<p>Україна у другій половині ХХ ст. (історія України).</p>
---	----------	---	--

<p>Пошукове розмаїття літератури по шляху постмодернізму в 90-і рр. Публіцистичний виступ Л.Костенко “Гуманітарна аура нації, або Дефект головного дзеркала” (уривок).</p> <p>ТЛ: постмодернізм; соцреалізм, модернізм (повторення).</p>			
<p>УКРАЇНСЬКА ПОЕЗІЯ 1960-1990-х рр.</p> <p>ПОЕТИ-ШІСТДЕСЯТНИКИ</p> <p>Нова хвиля відродження української літератури на початку 1960-х років. “Шістдесятництво” як явище соціальне і культурологічне, його зв’язок із дисидентським рухом. Ідейно-стильове розмаїття, тематична і формотворча новизна, пов’язана із новими явищами в художньо-мистецькому русі.</p>	1	<p>Розуміти зв’язок українського дисидентського руху з явищем “шістдесятництва”. Вміти з’ясувати зв’язок світогляду письменника із творчістю. Називати поетів-шістдесятників. Вміти давати загальну характеристику їхньої творчості. Користуватися додатковою літературою.</p>	<p>Дисидентський рух 1960-х років (історія України). Композитори Л.Грабовський, В.Губа, В.Сильвестров; художники А.Горська, І.Марчук, В.Зарецький; актори Б.Ступка, І.Миколайчук, Л.Кадирова; режисери Ю.Ільєнко, Л.Танюк, С.Параджанов, К.Муратова, Л.Осика.</p>
<p>Василь Симоненко</p> <p>“Задивляюсь у твої зіниці...”, “Є тисячі доріг...”, “Я...”, “Є в коханні і будні, і свята...”, “Ікс плюс ігрек”, “Казка про Дурила”, «Люди – прекрасні...»</p> <p>Творча біографія митця — “витязя молододі української поезії (О.Гончар). Патріотичні мотиви як лейтмотив творчості В.Симоненка. “Лебеді материнства” як поетичний шедевр на патріотичну тему. Неповторний персоналізований образ України у вірші “Задивляюсь у твої зіниці...”, патріотичний пафос поезії. Патріотичний синівський обов’язок</p>	3	<p>Розповідати про В.Симоненка, коментувати висловлювання про нього О.Гончара. Пригадати твори В.Симоненка, вивчені раніше.</p> <p>Давати загальну характеристику його поетичної творчості за тематикою.</p>	<p>Поезії В.Симоненка, вивчені в попередніх класах (“Лебеді материнства”, “Ти знаєш, що ти — людина?..”, “Гей, нові Колумби й Магеллани...”).</p>

<p>ліричного героя перед своїм народом (“Є тисячі доріг...”). Декларативність, публіцистичність поезії, використання традиційних художніх прийомів. Високохудожнє відтворення громадянського вибору поета.</p> <p>Звеличення в поезії почуття людської гідності (“Ти знаєш, що ти — людина...”). Мотив самоствердження людини у складному сучасному світі, її самодостатність, самоцінність (вірш “Я...”, «Люди – прекрасні...»).</p> <p>Художнє осмислення нелегкої долі людини праці, звеличення простої людини, її мудрості (“Дід умер”, “Жорна”).</p> <p>Художнє осмислення складних морально-етичних проблем, пов’язаних із добром і злом у людському житті (“Злодій”, “Кривда”).</p> <p>Полемічний характер поезії, гостре викриття в ній пристосуванців, лицемірів, кар’єристів.</p> <p>Звернення до ліричного жанру інвективи (цикл “Гострий плуг”).</p> <p>Своєрідність інтимної лірики поета, вираження у ній найніжніших і щирих почуттів кохання (“Вона прийшла...”, “Ікс плюс ігрек”, “Ну скажи хіба не фантастично...”). Вірш “Є в коханні і будні, і свята...”, майстерне відображення в ньому через антитезу радощів і болей, складнощів людського почуття кохання.</p> <p>“Казка про Дурила” — оригінальний твір про долю українського народу в умовах тоталітарного режиму і пробудження його національні свідомості. Патріотичний пафос твору. Казкові мотиви. Алегоричний зміст його назви.</p> <p>Збірка новел “Вино з троянд”. Народознавчі мотиви, заглиблення у світ простої людини, її почуття.</p> <p>Особливості поетичного стилю В.Симоненка.</p>	<p>Характеризувати поезії В.Симоненка, виділяючи в них мотиви, поетичні образи, художні засоби, визначати віршові розміри, стильові особливості, вміти коментувати і пояснювати їх.</p> <p>Дискутувати про патріотичні, громадянські мотиви, морально-етичні проблеми, порушені у віршах В.Симоненка.</p> <p>Розвивати навички самостійного ідейно-художнього аналізу поезій з інтимної лірики</p> <p>Вивчити напам’ять одну з поезій В.Симоненка (на вибір).</p> <p><i>Формування власної думки на порушені у поетичних творах мотиви, проблеми. Розвиток уміння її відстоювати. Шліфування навичок аргументованого, толерантного ведення дискусії.</i></p>	
---	--	--

<p>Місце В.Симоненка в українській літературі. ТЛ: віршові розміри (узагальнююче повторення).</p>			
<p>Дмитро Павличко “Ти зрікся мови рідної...”, «Коли помер кривавий Торквемада...», “Це Ти створив мене таким...”, “Був день, коли ніхто не плаче...”, “Сріблиться дощ...”, “Дзвенить у зорях небо чисте...”, “Два кольори”, «Я стужився, мила, за тобою»</p> <p>Стислі відомості про поета, перекладача. Основні поетичні збірки: “Любов і ненависть”, “Бистрина”, “Сонети подільської осені”, “Таємниця твого обличчя”, “Покаянні псалми”.</p> <p>Громадянські мотиви його поезії. Алегоричний зміст вірша “Коли помер кривавий Торквемада...”, осудження в ньому тоталітарної системи.</p> <p>Актуальність мотиву вірша “Ти зрікся мови рідної...”. Виразні художні деталі у поезії, афористичність мови. Роль анафори, поетичного обрамлення.</p> <p>Інтимна лірика поета, її своєрідність і новаторство (зб. “Таємниця твого обличчя”). Відтворення у ній найтонших порухів інтимних переживань, глибоке розкриття внутрішнього світу ліричного героя (“Був день, коли ніхто не плаче...”, “Сріблиться дощ...”, “Дзвенить у зорях небо чисте...”). Майстерність поетичної мініатюри, яскравих порівнянь та метафор. Моральне обличчя ліричної героїні (“Коли ми йшли удвох з тобою...”).</p> <p>Пісенна творчість Д.Павличка, його творча співдружність із українськими композиторами. Вірш “Два кольори” його спорідненість із</p>	<p>3</p>	<p>Знати найосновніші відомості про поета, вміти про них узагальнено розповісти. Називати його поетичні збірки.</p> <p>Характеризувати основні мотиви його громадянської та інтимної лірики, поетичні образи, художні засоби. Вміти виділяти найактуальніші з них, пояснити свій вибір.</p> <p>Розповідати про популярність пісенної лірики поета, пояснювати причину її популярності.</p> <p>Вивчити напам’ять вірш “Два кольори”.</p>	<p>Живопис і музика М.Чурльоніса.</p> <p>Музика О.Білаша, З.Слободян, Л. Дичко, та ін. на слова Д.Павличка.</p>

<p>“Піснею про рушник” А.Малишка. Національний колорит поетичних образів у вірші, роль антитези.</p> <p>Цикл поезій “Покаянні псалми”, самоаналіз у ньому власного життя, своєї душі й долі (вірш “Це Ти створив мене таким...”).</p> <p>Особливості поетичного стилю Д.Павличка. Місце поета в українській літературі. Переклади ним сонетів зі світової літератури.</p> <p>ТЛ: поглиблення поняття про сонет.</p>		<p><i>Розвиток естетичного смаку, відчуття краси форми і змістової глибини поетичного образу. Формування національної свідомості громадянина України.</i></p>	<p>Жанр сонета в зарубіжній літературі (Ф.Петрарка, В.Шекспір та ін.).</p>
<p>Ліна Костенко</p> <p>“Пастораль ХХ сторіччя”, “Доля”, “Страшні слова, коли вони мовчать...” “Українське альфреско”, “Життя іде і все без коректур...”, “Світлий сонет”, “Хай буде легко. Дотиком пера...”, “Недумано, негадано...”, “Я вранці голос горлиці люблю...”, «Вже почалось, мабуть, майбутнє...», “Маруся Чурай”</p> <p>Життєвий і творчий шлях поетеси. Огляд творчості (основні збірки: “Проміння землі”, “Вітрила”, “Мандрівки серця”, “Над берегами вічної ріки”, “Неповторність”, “Сад нетанучих скульптур”).</p> <p>Спогади про війну, пам’ять історії (“Мій перший вірш написаний в окопі...”). Поєднання епічності розповіді з ліричними переживаннями при відтворенні трагічного епізоду як жорстоке й болюче відлуння останньої війни в поезії “Пастораль ХХ сторіччя”. Оригінальність жанру, досягнення експресивності строфи за допомогою рубаної і влучної короткої фрази, зорових зображувально-виражальних засобів.</p> <p>Л.Костенко про призначення поета і поезії, про відповідальність митця перед народом (“Доля”,</p>	<p>6</p>	<p>Знати про життя і творчість Ліни Костенко. Вміти характеризувати її творчість у порівнянні з іншими поетами. Називати поетичні збірки.</p> <p>Закріплювати навички аналізу ліричного твору, його образної системи, системи художніх засобів, провідних мотивів.</p> <p>Вивчити напам’ять вірш Ліни Костенко (на вибір).</p>	<p>Музика З.Слободян, О.Богомолець на слова Л.Костенко.</p>

<p>“Страшні слова, коли вони мовчать...”).</p> <p>Афористичність мови. Ліричний роздум про значення слова в житті людини, суть мистецтва.</p> <p>Українські фольклорні типи, їх новітнє переосмислення у вірші “Українське альфреско”.</p> <p>Образи-архетипи як атрибути української свідомості.</p> <p>Роздуми поетеси про суть життя, призначення людини на землі та її творчої праці, про невмирущі моральні цінності у віршах-медитаціях “Життя іде і все без коректур...”, «Вже почалось, мабуть, майбутнє...»</p> <p>Майстерність і оригінальність пейзажної лірики (цикли “Осінні карнавали”, “Невидимі причали”). Зорові і слухові образи (“Двори стоять у хуртовині айстр...”, “Ті журавлі і їх прощальні сурми...”). Майстерність поетичної мініатюри (“Я вранці голос горли ці люблю...”), обрамлення в поезії.</p> <p>Інтимна лірика поетеси. Глибина і щирість почуттів ліричного героя (“Світлий сонет”).</p> <p>Асоціативні роздуми про кохання у циклі “Летючі катрени” (поетичні мініатюри “Хай буде легко. Дотиком пера...”, “Недумано, негадано...”).</p> <p>Образотворчі засоби вираження почуттів ліричного героя.</p> <p>Незнищенність історичної пам’яті народу (поема-балада “Скіфська одісея”, драматична поема “Дума про братів неззовських”, історичний роман у віршах “Берестечко”).</p> <p>“Маруся Чурай” — найпомітніше явище в українській літературі кінця другої половини ХХ ст. Особливості жанру (історичний роман у віршах). Фольклорна та історична основа твору (доба козаччини за хмельниччини). Композиція твору, його патріотичний зміст. Духовне життя</p>		<p>Уміти дати загальну характеристику творчості Ліни Костенко.</p> <p>Вміти визначати жанр “Марусі Чурай”, історично-фольклорну основу твору. Коментувати особливості сюжету, композиції. Словесно створювати образний портрет Марусі. Порівнювати цей образ з іншими, спираючись на приклади з тексту. Висловлювати своє ставлення до вчинків героїв, їх морального вибору.</p> <p>Вивчити напам’ять уривок з “Марусі Чурай” (на вибір).</p> <p>Писати творчу роботу на проблемну тему.</p> <p>Визначати особливості поетичного стилю Л.Костенко.</p>	<p>Доба козаччини, Хмельниччини (історія України).</p> <p>Пісні Марусі Чурай (повторення).</p>
---	--	--	--

<p>нації крізь призму нещасливого кохання. Любов і зрада, пісня й історія, митець і суспільство, індивідуальна свобода людини — найголовніші сюжетні лінії твору. Філософські роздуми над історичним минулим народу, художнє осмислення ролі митця і пісні в житті народу, звеличення вірності в коханні та осудження зради. Глибоке розкриття внутрішнього світу героїні. Інші образи у творі. Афористичність мови.</p> <p>Особливості поетичного стилю Л.Костенко: філософічність, історизм мислення, інтелектуалізм, публіцистичність, громадянський і патріотичний пафос.</p> <p>ТЛ: поглиблення поняття про літературні жанри (катрен, пастораль, роман у віршах), образи-архетипи.</p>		<p><i>Виховання почуття відповідальності за вчинки, усвідомлення права на власний моральний вибір. Розвиток духовних якостей.</i></p>	
<p style="text-align: center;">Іван Драч</p> <p style="text-align: center;">“Лист до калини...”, “Балада про соняшник”, “Крила”</p> <p>Життєвий і творчий шлях. Представник інтелектуальної лірики, невтомного шукача нового змісту і нової форми в поезії. Основні збірки: “Соняшник”, “Протуберанці сонця”, “Балади буднів”, “Корінь і крона”, “Сонце і слово”, “Теліжинці”, “Вогонь з попелу” та ін. Художнє осмислення в них проблем буття українського народу у ХХ ст.</p> <p>Усвідомлення свого родового коріння (“Лист до калини, залишеної на рідному лузі в Теліжинцях”). Використання традиційного народного символу для розкриття сучасних проблем життя.</p> <p>Фантастична поема-трагедія “Ніж у сонці” (уривок “Українські коні під Парижем”). Болючі</p>	2	<p>Знати основні відомості про творчість поета, називати його збірки, їх проблематику.</p> <p>Згадати основні ознаки жанру балади, вміти порівняти її класичний вірець із баладами І.Драча.</p> <p>Шліфувати навички аналізу поетичного твору. Пояснювати власне розуміння образів-символів. Розуміти умовність, метафоричність художнього втілення головних ідей, вміти пояснювати це на прикладах із творів. Висловлювати власні роздуми про людей одержимих, крилатих і прагматично обмежених, приземлених.</p>	<p>Поезія В.Вітмена, П.Верлена, Р.М.Рільке, Ф.Г.Лорки (зарубіжна література).</p>

<p>роздуми над долею людства та України в атомний вік. Оригінальність жанру.</p> <p>Звернення до жанру балади, його переосмислення. Поетизація в ній звичайних, буденних явищ життя (“Балада про вузлики”). Художня деталь у творі.</p> <p>Поетичний роздум про суть мистецтва, процес творчості (“Балада про соняшник”).</p> <p>Оригінальність образів. Майстерність верлібру. Використання символів (сонця, соняшника).</p> <p>Роздуми про справжнє покликання людини у житті та її обивательське існування (новорічна балада “Крила”).</p> <p>Особливості поетичного стилю І.Драча.</p> <p>І.Драч як поет-новатор в українській літературі. Широке використання художніх прийомів світової модерністської поезії (В.Вітмена, П.Верлена, Р.М.Рільке, Ф.Г.Лорки).</p> <p>ТЛ: поглиблення поняття про баладу.</p>		<p>Вивчити напам’ять “Баладу про соняшник”.</p> <p>Аналізувати образну структуру та ідейний зміст поеми “Чорнобильська мадонна”.</p> <p>Визначати особливості поетичного стилю І.Драча, його місце в історії літератури.</p> <p><i>Усвідомлення філософських категорій доброти, широти світогляду і світосприйняття, моральних переваг творчої, душевно щедрої людини.</i></p>	
<p>Микола Вінграновський</p> <p>“У синьому небі я висіяв ліс...”, “Сеньйорито акаціє, добрий вечір...”, “Прилетіли коні — ударили в скроні...”, “Чорна райдуга”</p> <p>Стисла розповідь про поета, прозаїка, кіномитця, учня О.Довженка. Основні збірки: “Атомні прелюди”, “Сто поезій”, “На срібнім березі”, “Губами теплими і оком золотим”, “Цю жінку я люблю”.</p> <p>Збірка інтимної лірики “Цю жінку я люблю”. Вселюдські та національні мотиви крізь призму “інтимного само-зосередження”. Вируюча пристрасть, несподівана асоціативність, буйна фантазія, образна деталь поезії М.Вінграновського. Глибинне відчуття пракоренів, наскрізне почуття любові до світу, до</p>	<p>2</p>	<p>Знати основні відомості про творчу спадщину митця.</p> <p>Вміти характеризувати ідейно-стильові особливості поезії М.Вінграновського. Виділяти і пояснювати образотворчі засоби поетичної мови, засоби фольклорної поетики, визначати віршові розміри.</p> <p>Виділяти і коментувати національні і вселюдські мотиви, відшукувати образну деталь, пояснювати її роль.</p> <p>Висловлювати власне ставлення до розглянутих поезій.</p> <p>Вивчити напам’ять один з віршів М.Вінграновського (на вибір). Вміти пояснити цей вибір.</p> <p><i>Усвідомлення специфіки ліричного самовираження творчою людиною, великого значення почуття любові. Розвиток асоціативного мислення.</i></p>	<p>Поезії С.Вінграновського, вивчені в попередніх класах (“Ходімте в сад...”, “Сама собою річка ця тече...”).</p>

<p>жінки. Майстерне використання образної деталі, оксиморона (аналіз віршів “У синьому небі я висіяв ліс...”, “Сеньйорито акаціє, добрий вечір...”, “Прилетіли коні — ударили в скроні...”, “Чорна райдуга”). Фольклорні мотиви в поезії, її національний колорит («Тополя»).</p> <p>ТЛ: оксиморон.</p>			
<p>Борис Олійник «Пісня про матір», «Крило»</p> <p>Життєвий і творчий шлях. Основні збірки: «»Б’ють у крицю ковалі», «Рух», «Сива ластівка», «У дзеркалі слова» та ін.</p> <p>Образ матері як наскрізний у творчості поета. Оригінальність поетичних переживань («Мамо, вечір догора...», «Мати наша – сива горлиця...»).</p> <p>Мелодійність поезій, які стали народними («Пісня про матір»). Роль діалогу між матір’ю й дітьми у вираженні основної думки.</p> <p>Образне осмислення проблеми «людина і природа» в поемі «Крило». Протиставлення чесного, доброго юнака жорстокій, бездуховній людині. Розкриття внутрішнього світу персонажів.</p> <p>ТЛ: поглиблення поняття про ліричні жанри (пісню).</p>	2	<p>Знати основні факти життя й творчості митця, називати його збірки.</p> <p>Аналізувати поезії Б. Олійника, визначати її мотиви, характеризувати образи, пояснювати художні засоби.</p> <p>Вивчити напам’ять: «Пісню про матір».</p> <p><i>Усвідомлення значущості гармонійних стосунків батьків і дітей, необхідності гармонійного зв’язку людини з природою.</i></p>	
<p>Ірина Жиленко «І світла алея», «Зимовий мотив з візитом пічника», «За золотими вікнами зірок»</p> <p>Стисла розповідь про поетесу. Основні збірки: «Автопортрет у червоному», «Концерт для скрипки, дощу і цвіркуна», «Ярмарок чудес», «Євангеліє від ластівки» та ін.</p> <p>Сповідальність, камерність, інтимна</p>	2	<p>Знати основні факти з життя і творчості поетеси.</p> <p>Закріплювати навички аналізування поетичного тексту, вміння визначати основні мотиви, образи. Вміти описати словесний портрет ліричної героїні, яким він склався в уяві читача.</p> <p>Вивчити напам’ять: «І світла алея».</p>	Традиції східної лірики. Поезії І. Жиленко, вивчені раніше.

<p>філософічність лірики поетеси. Світ жіночої душі. «Шістдесятництво» крізь призму союдення і вічних понять честі, чесності, любові.</p>		<p><i>Розвиток творчих здібностей, уяви, фантазії.</i></p>	
<p style="text-align: center;">ПОСТШІСТДЕСЯТНИЦТВО “Київська школа” поетів (огляд)</p> <p>Ідейно-естетичні пошуки серед молодих поетів-постшістдесятників. Опозиційність до влади, соцреалізму, позаідеологічність, уникнення соціальної заангажованості.</p> <p>Творчість поетів-естетів (Ігор Калинець), “київської школи” поетів: Василь Голобородько (“Балада про кривавих солов’їв”, “Наша мова”, “Самовбивці”), Микола Воробйов (“Ліс”), Віктор Кордун (“Весною повертаються з вирію...”) та ін.</p> <p>Із поетичного доробку Ігоря Калинця (цикли поезій “Калинова сопілка”, “Веселка”, зб. «Тринадцять аналогій», «Слово триваюче» та ін.).</p> <p>Верлібр як універсальна форма цих поетів. Осягнення життя, світу, людини через метафору.</p> <p>Загальна характеристика поезії І.Калинця та В.Голобородька. Особливості їхнього оригінального стилю: архетипність образів, фольклорна символіка, асоціативність, філософічність. Василь Голобородько – поет-філософ. Прадавній світ української казки, пісні, обряду, екзистенційні проблеми свого часу крізь призму власних відчуттів (зб. «Ікар на метеликових крилах», «Калина об Різдві», «Посівальник»)</p> <p>ТЛ: поглиблення поняття про верлібр.</p>	<p>2</p>	<p>Згадати поезію “шістдесятників”, їхні провідні мотиви, теми, зіставляти її з поезією постшістдесятників.</p> <p>Мати загальне уявлення про “київську школу” поетів.</p> <p>Вміти прокоментувати ідейно-стильові особливості їхніх творів.</p> <p>Мати загальне уявлення про поезію І.Калинця та В.Голобородька.</p> <p>Уміти проаналізувати один із віршів кожного автора.</p>	<p>Поезії І. Калинця, вивчені в 6-му класі.</p>

<p style="text-align: center;">Василь Стус</p> <p>“Посоловів од співу сад...”, “Мені зоря сіяла нині вранці...”, “Крізь сотні сумнівів я йду до тебе...”, “Господи, гніву пречистого...”, “О земле втрачена, явися...”, “Як добре те, що смерті не боюсь я...”, “У порожній кімнаті”, «На колимськiм морозі калина...»</p> <p>Життєвий і творчий шлях поета, який став символом незламного духу, збереження людської гідності. Основні збірки: “Зимові дерева”, “Палімпсести”, “Веселий цвинтар”, “Свіча в свічаді”. Посмертна збірка “Дорога болю”.</p> <p>Загальний огляд творчості. Узагальнені образи крізь призму індивідуальної долі. Основні тематично-проблемні лінії: душа людини “перед вічністю високого неба” (відчуження від світу, проблема вибору, стан трагічної самотності і активної дії, формування своєї особистості), атмосфера розтлінного духу тоталітарної системи (Україна-мрія і Україна знищена, скорена).</p> <p>Патріотичні мотиви в ліриці В.Стуса, образ України (“О земле втрачена, явися...”). Образи-символи рідного краю, незабутні картини української природи.</p> <p>Болісні роздуми ліричного героя над долею людини на чужині, над трагічною долею України («На колимськiм морозі калина...»).</p> <p>Філософські роздуми ліричного героя про смисл людського життя (“Мені зоря сіяла вранці...”). Поетичний образ зорі у вірші, його глибокий ідейний зміст. Майстерне володіння верлібром.</p> <p>Утвердження активної життєвої позиції, мужності й сили духу ліричного героя, його</p>	<p>4</p>	<p>Знати трагічну долю поета. Вміти характеризувати його творчість: визначати її провідні мотиви, ідеї, аналізувати образи-символи.</p> <p>Шліфувати навички порівняльного аналізу поезії В.Стуса і В.Симоненка за тематикою чи образами (наприклад, образ України).</p> <p>Самостійно аналізувати вірші поета, висловлювати власні роздуми з приводу порушених у них проблем.</p> <p>Вивчити один з віршів напам’ять (“Мені зоря сіяла нині вранці...” чи “Як добре те, що смерті не боюсь я...”).</p> <p>Уміти визначати особливості поетичного стилю В.Стуса. Виконувати творчу роботу на публіцистичну тему за поетичною цитатою.</p> <p><i>Виховання рис “стойцизму”, активної життєвої позиції. Усвідомлення поняття честі, людської гідності, мужності, сили духу на прикладі життя В.Стуса.</i></p>	<p>Поезія Р.-М.Рільке, Т.Еліота, Г.Лорки, Б.Пастернака, М.Цветаєвої (зарубіжна література).</p>
---	----------	---	---

<p>духовний стоїцизм (“Господи, гніву пречистого...”, “Крізь сотні сумнівів я йду до тебе...”, “Як добре те, що смерті не боюсь я...”).</p> <p>Екзистенційні мотиви у творах.</p> <p>Інтимна лірика поета, болісні спогади про рідню, мотиви самотності (“Посоловів од співу сад...”, “У порожній кімнаті”). Засоби передачі психологічного стану ліричного героя.</p> <p>Василь Стус — перекладач.</p> <p>Особливості поетичного стилю В.Стуса.</p> <p>Поезія В.Стуса — зразок “стоїчної” поезії у світовій ліриці. Місце поета в історії української літератури, співзвучність його творчості із світовою поезією.</p> <p>ТЛ: екзистенційні ідеї в художньому творі, метафора (поглиблено).</p>			
<p>ПРОЗА 1960-1990 рр.</p> <p>Інтенсивний розвиток малої прози у 1960-1990-х рр. ХХ ст. (твори В.Дрозда, Є.Гуцала, В.Шевчука, Гр. Тютюнника, А.Дімарова та ін.).</p> <p>Дальший розвиток роману (Григорій Тютюнник, О.Гончар, М.Стельмах). Історична романістика (П. Загребельний, Ю.Мушкетик та ін.).</p> <p>Продовження традицій “хімерної прози” (В.Земляк) та українського бароко (Валерій Шевчук). Еміграційна література цього періоду (В.Барка та ін.).</p>	1	<p>Мати загальне уявлення про розвиток української прози у 1960-1990 рр., називати її найголовніших представників за темами та жанрами.</p>	<p>Живопис К.Білокур, М.Приймаченко (образотворче мистецтво).</p>
<p>Григорій Тютюнник “Вир” (оглядово)</p> <p>Життєвий і творчий шлях письменника.</p> <p>Роман “Вир” — реалістична картина життя українського народу напередодні та під час Другої світової війни. Колоритні національно</p>	2	<p>Знати основні факти про життя і творчість письменника.</p> <p>Мати загальне уявлення про роман “Вир”, виділяючи його проблематику, характеризуючи образи, майстерність мови</p>	<p>Твори зарубіжних письменників про Другу світову війну.</p>

<p>виразні характери у творі (Тимко Вихор, Гамалія, Дорош, Гнат Рева, Орися). Поєднання реалістичних та романтичних засобів зображення. Символічний зміст назви роману. Його висока художня майстерність.</p>		<p>твору.</p>	
<p style="text-align: center;">Олесь Гончар “За мить щастя”, “Залізний острів” (новела з роману “Тронка”), “Людина і зброя” або “Собор”</p> <p>Життєвий і творчий шлях. Творчий злет у 60-ті роки. Його громадянська і життєва позиція, роль у духовному відродженні нації. Романтичність світобачення.</p> <p>Загальна характеристика доробку О.Гончара-романтика. Рання творчість письменника (оповідання, новели, поезія).</p> <p>Романи “Прапорonosці”, «Циклон», «Людина і зброя», «Бригантина» та ін.</p> <p>Роман “Людина і зброя”. Правдиве змалювання трагічного початку війни, колоритні образи молодих воїнів із студентського батальйону (Богдан Колосовський, Степура, Духнович та ін.), їхній патріотизм, стійкість у боротьбі з фашистами. Гуманістичний пафос роману, висока художня майстерність (описи природи, листи, батальні сцени, діалоги, авторські відступи-роздуми). Ідейний зміст назви твору.</p> <p>Роман у новелах “Тронка”. Глибокий ідейний зміст назви твору, оригінальність жанру.</p> <p>Новела-засторога “Залізний острів” з роману. Символіка танку юних Віталіка і Тоні на розпеченій палубі затонулого крейсера</p>	<p>5</p>	<p>Знати основні факти з життя письменника. Давати загальну характеристику його творчості, називаючи провідні твори, їх проблеми, образи.</p> <p>Знати зміст роману «людина і зброя», характеризувати його головних героїв, гуманістичний пафос твору, його ідейний зміст.</p> <p>Вміти визначати новелістичний жанр, виділяти провідні ідеї, розкривати їх, спираючись на текст, визначати основний пафос новел. Відшукувати і пояснювати в них роль кольорової гами, прояви романтичного в стильовій палітрі.</p> <p>Аналізувати роман “Собор”, знати його зміст, визначати проблематику. Розповідати про драматичну історію видання твору. Характеризувати головні персонажі. Розкривати символічний зміст назви твору.</p> <p>Визначати особливості художнього стилю письменника.</p> <p><i>Усвідомлення філософської сутності щастя людини, його відносності і короткочасності. Усвідомлення небезпеки цивілізаційних процесів, здатності сучасної людини зберегти в собі свою сутність, свої почуття. Турбота про</i></p>	<p style="text-align: center;">“Україна в огні” О.Довженка.</p>

<p>(гуманістичні цінності під загрозою цивілізаційних процесів). Майстерне відтворення чистоти справжніх людських почуттів.</p> <p>Олесь Гончар — новеліст, майстер відтворення внутрішнього світу героїв (ранні новели “Модри Камень”, “Ілонка”).</p> <p>Художнє осмислення краси людських почуттів та філософії миті людського щастя у новелі “За мить щастя”. Образи Сашка Діденка та Лорі, художні засоби їх зображення.</p> <p>Проблемно-філософський роман “Собор”, драматична історія видання твору. Символічний зміст назви та багато проблемність роману (роль духовного начала і краси в житті людини, осуд бездуховності, історична пам’ять народу, добро і зло в людському житті). Особливість сюжету і композиції твору. Колоритні образи-персонажі. Гнівний осуд національного нігілізму, моральної ницості, душевної пустоти в образі Володьки Лободи. Філософські та публіцистичні відступи про смисл людського життя, екологію природи й душі. Місце роману серед інших соцреалістичних творів доби.</p> <p>Особливості стилю О.Гончара: лірично-філософський струмінь, романтичний пафос, естетизм.</p> <p>ТЛ: поглиблення поняття про індивідуальний стиль письменника, роман та його різновиди.</p>		<p><i>збагачення свого духовного світу.</i></p>	
<p>Григор Тютюнник “Три зозулі з поклоном”, “Одавали Катрю”</p> <p>Стисла розповідь про письменника. Основні збірки: “Зав’язь”, “Деревій”, “Батьківські пороги”, “Коріння”.</p> <p>“Вічна тема” “любовного трикутника” в новітній інтерпретації (новела “Три зозулі з</p>	<p>3</p>	<p>Знати найголовніші відомості про письменника. Пригадати його твори, вивчені раніше.</p> <p>Розвивати навички аналізу новели, визначення теми твору, його жанру, провідної думки, характеристики образів, художніх засобів, особливостей композиції.</p> <p>Висловити власні роздуми про поведінку героїв і проблеми,</p>	<p>Твори Г.Тютюнника, вивчені в попередніх класах (“Дивак”, “Климко”).</p>

<p>поклоном”). Образ любові як втілення високої християнської цінності, яка вивищує людину над прагматичною буденністю, очищає її душу. Звеличення благородних людських почуттів, чесності й порядності в житті. Зміщення часових площин як художній засіб. Роль художньої деталі в розкритті характеру, ідеї. Порушення гострих морально-етичних проблем у творах, зображення складних родинних сосунків (“Оддавали Катрю”).</p> <p>Особливості художнього стилю Григора Тютюнника, “суворого реаліста”, “живописця правди” (О.Гончар). Спорідненість стилів Григора Тютюнника та Василя Шукшина. ТЛ: поглиблення поняття про новелу, художню деталь.</p>		<p>порушені в новелі.</p> <p>Визначати особливості художнього стилю Григора Тютюнника. Коментувати висловлювання О.Гончара про письменника.</p> <p><i>Виховання краси почуттів, християнських взаємин між людьми. Усвідомлення високого сенсу почуття любові, вміння берегти її і цінувати.</i></p>	<p>Новели і повісті В.Шукшина (зарубіжна література).</p>
<p>Валерій Шевчук</p> <p>“Дім на горі” (повість-преамбула)</p> <p>Життя і творчість митця. Особливості світобачення, громадянська позиція. Зв’язок із давньою українською літературою. Використання традицій українського бароко, міфопоетичних образів у художньому творі.</p> <p>Тематично-жанрова різноманітність великої прози: історичний роман-притча (“На полі смиренному”), роман-балада (“Дім на горі), роман-триптих (“Три листки за вікном”), філософський роман (“Птахи з невидимого острова”). Інші твори В.Шевчука(повість “Початок жаху”, роман “Юнаки з огненної печі” та ін.). Сучасні модерні драми (“Вертеп”, “Сад божественних пісень”). Автобіографічні мемуарні твори (“На березі часу”).</p> <p>Філософсько-міфологічна основа роману-балади “Дім на горі” (повість-преамбула та збірка новел “Голос трави”). Особливості композиції.</p>	<p>4</p>	<p>Знати основні відомості про письменника, про жанрово-тематичну різноманітність його творчості. Повторити відомості про епоху бароко та його культуру.</p> <p>Знати зміст роману-балади «Дім на горі», аналізувати особливості композиції, символічні образи, риси бароко у творі.</p>	<p>Екзистенційна проза А.Камю, Ж.-П.Сартра, В.Голдінга (зарубіжна література).</p> <p>Епоха Бароко і її культура. Біблія. Українська демонологія.</p>

<p>Демонологічні мотиви. Використання традицій європейської балади (сюжет кохання жінки і демонічної сили, трагізм). Розгалуженість сюжету. Барокове поєднання високого (духовного) і низького (буденного): дім на горі як фортеця нашої духовності, душі; підніжжя гори як поле боротьби добра і зла, світла і темряви. Художні деталі та символи у творі, їхня роль. Барокові притчові мотиви і символи (самотність, роздвоєння людини, блудний син, дорога). Жіноче і чоловіче начало у творі. Притчевість образів, епізодів. Глибокий психологізм у розкритті внутрішнього світу героїв. Майстерність у використанні біблійних образів та народних легенд.</p> <p>Значення творчості Валерія Шевчука в розвитку української літератури. Особливості його стилю.</p> <p>ТЛ: бароко, притчевість, символічність, поглиблення поняття про баладу, роман-балада.</p>			
<p>УКРАЇНСЬКА ІСТОРИЧНА ПРОЗА</p> <p>Українська історична проза в лещатах радянської ідеології, довгий шлях до читачів творів З.Тулуб. Історичні твори П.Загребельного, Р.Іванчука, Ю.Мушкетика, І.Білика, В.Малика, В.Чемериса, Р.Федоріва та ін.</p>	1	Називати основні твори української літератури на історичні теми другої половини ХХ ст.	
<p>Павло Загребельний “Диво” (скорочено)</p> <p>Життя і творчість. Загальна характеристика його творчості. Тема героїзму народу під час Другої світової війни (повість “Дума про невмирущого”). Історичні романи письменника як правдиві художні документи з минулого нашого</p>	3	Знати основні факти життя і творчості П. Загребельного. Мати загальне уявлення про його основні твори, зокрема історичні романи.	

<p>народу (“Первоміст”, “Смерть у Києві”, “Євпраксія”, “Роксолана”, “Я, Богдан...”, “Тисячолітній Миколай”). Актуальні проблеми сучасності в інших творах письменників (“Розгін”, “Південний комфорт”, “Брухт”).</p> <p>Роман «Диво», історична основа й художній вимисел у творі. Тема незнищенності пам’яті народу та його мистецьких звершень. Оригінальність композиції (розгортання дії у різних часових вимірах).</p> <p>Софія Київська як історична пам’ятка та художній символ. Образ Сизоока (проблема творчого начала в людині, свободоловства, людської гідності). Князь Ярослав Мудрий (проблема влади й людини). Образи вченого-патріота Гордія Отави та його сина Бориса. Проблема життєвого вибору людини. Інші наскрізні проблеми твору (людина-творець, людина у процесі самопізнання та самоствердження).</p> <p>Місце П.Загребельного в історії української літератури. Особливості його художнього стилю. Літературознавчі праці, есе («Неложними устами).</p> <p>ТЛ: історична правда та художній вимисел (повторення).</p>		<p>Самостійно прочитати роман «Диво», знати його зміст. Характеризувати особливості його композиції, вміти виділити історичну достовірність та художній домисел. Шлірувати навички аналізу образів-персонажів, пояснювати їхній ідейний зміст. Вміти розглядати порушені в творі проблеми крізь призму героїв. Удосконалювати вміння обґрунтовувати власну думку прикладами з художнього тексту.</p> <p>Визначати особливості стилю письменника.</p> <p><i>Розвиток уміння бачити крізь наскрізні проблеми твору власні. Формування інтересу до національної історичної романістики.</i></p>	<p>Софіївський собор у Києві (архітектура).</p>
<p>УКРАЇНСЬКА ДРАМАТУРГІЯ 1960-1990 рр.</p> <p>Криза в розвитку української драматургії і театру. Окремі помітні явища в драматургії: драми на морально-етичні теми О.Коломійця («Дикий Ангел»), В.Врублевської, Я.Стельмаха.</p> <p>Ярослав Стельмах «Синій автомобіль»</p>	<p>2</p>	<p>Мати загальне уявлення про кризові явища в українській драматургії другої половини ХХ ст., її окремі успіхи. Мати загальне уявлення про драму «Дикий Ангел» О. Коломійця, розкривати її актуальність проблематики, образів, ідейний смисл назви твору.</p>	

<p>Короткі відомості про письменника та його твори.</p> <p>Зображення у трагікомедії «Синій автомобіль» духовної і творчої кризи письменника. Особливості сюжету й композиції (твір починається з розв'язки). Спогади митця про власне життя. Причини творчих невдач письменника через небажання збагнути складнощі сучасного життя. Постмодерністські мотиви у творі.</p> <p>ТЛ: поглиблення поняття про драматичний твір (трагікомедія).</p>		<p>Знати зміст трагікомедії «Синій автомобіль», пояснювати особливості жанру твору, причини творчих невдач головного героя п'єси.</p> <p><i>Усвідомлення необхідності вміння виживати у сучасному складному світі.</i></p>	
<p>СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА (огляд)</p> <p>Історична картина літературного процесу в Україні кінця ХХ — початку ХХІ ст. Сильове й тематичне оновлення української літератури.</p> <p>Виникнення нових літературних угруповань: АУП (Асоціація українських письменників), Бу-Ба-Бу, ЛуГоСад, «Пропала грамота», «Нова дегенерація» та ін. Сучасні часописи та альманахи.</p> <p>Твори Г. Пагутяк, Ю.Андрухович, О.Забужко, І. Римарука, В. Слапчука, В.Махно, Є.Пашковський та ін.</p> <p>Неоавангардистські, постмодерні пошуки в сучасній українській літературі. Постмодернізм як один із художніх напрямів мистецтва 1990-х років. Зв'язок зі світовим постмодернізмом: поєднання різних художніх систем, синтезу мистецтва з антимистецтвом, елітарної і «масової» культури, карнавального, сміхового та серйозного ставлення до дійсності.</p>	<p>3</p>	<p>Уміти дати загальну характеристику особливостям літературного процесу в Україні кінця ХХ — початку ХХІ ст., називати сучасних письменників. Самостійно ознайомитися з їхніми творами.</p> <p>Розуміти і вміти пояснити вияв постмодернізму в українській літературі, розкривати його суть, називати найвідоміших представників.</p> <p><i>Розвиток уміння бачити і розуміти особливості свідомості сучасної людини. Формування сучасного погляду на світ, на людину в ньому.</i></p>	<p>Пробудження національної свідомості народу, його історичної пам'яті, утворення незалежної української держави в 1990-х років (історія України).</p> <p>Й.Бродський, У.Еко, Дж.Фаулз, М.Кундера, М.Павич (зарубіжна література).</p>

<p>ТЛ: постмодернізм.</p> <p>Українська російськомовна поезія (огляд)</p> <p>Українська тематика у творах Миколи Ушакова («Стихи о Шевченко», «Старый Киев», «П. Г. Тычине»), Леоніда Вишеславського («Это украинское село...», «Песня над полем плывет, и вздыхает...», «Мова»), Бориса Чичибабіна («Приготовление борща», «Проклятие Петру», «С Украиной в крови...», «Тарас») та Леоніда Кисельова («В пятьдесят втором, холодном, трудном...», «Я позабуду все обиды...», «Цари», «Стихи о Тарасе Шевченко», «Луна позолотила иней...», «Дом Шевченко», «Язык не может сразу умереть...»).</p>	2	<p>Знати про російськомовну українську поезію та її особливості, про ставлення російськомовних поетів до історії українського народу, його культури та звичаїв.</p>	
<p>ЛІТЕРАТУРА РІДНОГО КРАЮ</p> <p>Ознайомлення з письменниками-земляками та їхніми творами.</p>	2	<p>Знати про письменників-земляків та їхні твори, прочитати вірці, висловлювати власну оцінку.</p> <p><i>Виховання шанобливого ставлення до людей творчих професій.</i></p>	
<p>УЗАГАЛЬНЮЮЧЕ ПОВТОРЕННЯ</p> <p>Вершинні досягнення української літератури</p> <p>Бесіда, дискусія, конференція про вершинні досягнення української літератури, зосередження уваги на ідейно-художніх особливостях, новаторстві письменників на тлі відповідного відрізка часу:</p> <p>«Слово про Ігорів похід», Григорій Сковорода, «Енеїда» І.Котляревського, «І мертвим, і живим...» та «Великий льох» Т.Шевченка, «Чорна рада» П.Куліша, «Мойсей» І.Франка, «Земля» О.Кобилянської, «Лісова пісня» Лесі Українки, «Intermezzo» М.Коцюбинського, «Соняшні кларнети» П.Тичини, «Поза межами болю» О.</p>	4	<p>Провести дискусію, бесіду чи конференцію за проблемами розвитку української літератури, виділити її вершинні досягнення. Висловити власні міркування про вивчені твори.</p> <p>Закріплення вміння виділяти явища одиничні, конкретні серед загальних, робити узагальнення.</p>	

<p>Турянського, «Маруся Чурай» Л.Костенко та ін. Твори українських письменників у контексті світового літературного процесу. Світове значення української літератури.</p>			
---	--	--	--

Для додаткового (самостійного) читання:

- П.Тичина. “Ой не крийся, природо, не крийся”, “Енгармонійне”, “Пастелі”, “Дума про трьох вітрів”, “І Белий, і Блок”, “Мадонно моя...”.
- М.Зеров. Поезії, переклади.
- Ю.Клен. Поезії, поеми, “Спогади про неокласиків”.
- П.Филипович. Поезії.
- В.Свідзинський. Поезії.
- Є.Плужник. Поезії, “Галілей”.
- М.Бажан. “Гофманова ніч”, “Сліпці”, “Нічні концерти”.
- М.Хвильовий. “Повість про санаторійну зону”, “Дорога й ластівка”, “Сентиментальна історія”, “Синій листопад”, “Вальдшнепи”.
- Ю.Яновський. “Голлівуд на березі Чорного моря”, “Байгород”, “Чотири шаблі”.
- І.Сенченко. “Савка”. «Із записок».
- В.Підмогильний. “Невеличка драма”, “Повість без назви...”.
- Г.Косинка. “Змовини”, “Гармонія”, “Місячний сміх”.
- М.Куліш. “Народний Малахій”.
- В. Домонтович. «Доктор Серафікус», “Романи Куліша”, “Аліна і Костомаров”, “Дівчина з ведмедиком”, “Болотяна Лукроза”, оповідання.
- М.Йогансен. Поезії, “Подорож доктора Леонардо та його коханки Альчести у Слобожанську Швейцарію”.
- Г.Михайличенко. “Блакитний роман”.
- А.Любченко. “Вертеп”, оповідання.
- О.Слісаренко. “Чорний ангел”.
- Д.Гуменна. “Діти Чумацького шляху”, “Мана”, “Дар Евдотеї”.
- О. Довженко. “Земля”, “Щоденник”, “Ніч перед боєм”.
- Б.-І.Антонич. Поезії, “На другому березі”.
- Є.Маланюк. Поезії; “Нариси з історії нашої культури”.
- В.Бобинський. Поезії.
- С.Гординський. Поезії.
- К.Гриневичева. “Шоломи в сонці”, “Шестикрилець”.
- Наталена Королева. “Предок”, “1313”, “Сон тіні”.
- Ірина Вільде. Новели, оповідання.
- Н.Лівицька-Холодна. Поезії.
- О.Лятуринська. Поезії.

Ю.Дараган. Поезії.
О.Стефанович. Поезії.
І.Багрянний. “Сад Гетсиманський”, “Людина біжить над прірвою”.
Т.Осьмачка. «Старший боярин», “Ротонда душогубців”, “План до двору”.
У.Самчук. “Волинь”, “Морозів хутір” (перша частина трилогії “Ост”), «Юність Василя Шеремети».
Б.Певний. “Змова”, “Дійство у п’ятому вимірі”.
В.Симоненко. Поезії.
І.Драч. Поезії.
М.Вінграновський. Зб. “Цю жінку я люблю”.
Д.Павличко. Зб. “Таємниця твого обличчя”, “Покаянні псалми”.
І.Жиленко. Поезії.
Л.Костенко. Поезії, “Берестечко”, “Сніг у Флоренції”, “Дума про трьох братів неазовських”.
О.Гончар. “Тронка”, “Модри Камень”, “Ілонка”, “Гори співають”, «Берег любові», «Твоя Зоря».
М.Стельмах. «Дума про тебе», «Чотири броди».
Гр.Тютюнник. Новели, оповідання.
І.Калинець. Поезії.
В.Голобородько. Поезії, зб. “Українські птахи в українському краєвиді”.
М.Воробйов. Поезії.
В.Кордун. Поезії.
П.Мовчан. Поезії.
В.Герасим’юк. Поезії.
І.Римарук. Поезії.
Б.Нечерда. Поезії.
Л.Талалай. Поезії.
А.Мойсієнко. Поезії.
В.Стус. Поезії, листи.
В.Земляк. “Зелені млини”.
В.Дрозд. «Катастрофа», “Самотній вовк”, “Листя землі”, “Пришестя”.
Є.Гуцало. “Позичений чоловік”, оповідання.
П.Загребельний. “Роксолана”, “Брухт”, “Тисячолітній Миколай”.
В.Шевчук. “Дім на горі” (повністю), “На полі смиренному”, “Юнаки з огненної печі”.
Р.Іваничук. “Черлене вино”, “Журавлиний крик”, “Благослови, душе моя, Господа”.
А.Дімаров. “Містечкові історії”, “Ідол”, “Його сім’я”.
В.Барка. Зб. “Океан”, «Жовтий князь».
Ю.Мушкетик. “Яса”, “Гетьманський скарб”, «Брат на брата».
Ю.Андрухович. Поезії, «Рекреації», “Перверзії”, “Дванадцять обручів”.

О.Жовна. Оповідання, повісті.
Є.Кононович. “Імітація”, “Ностальгія”, оповідання.
Г.Пагутяк. “Записки білого пташка”, «Захід сонця в Урожі», «Королівство» та ін.
В.Медвідь. “Збираючи каміння”, “Льох”.
О.Забужко. Поезії, “Дівчатка”, “Інопланетянка”, «Казка про калинову сопілку».
О.Лишега. Поезії, “Брате Лі Бо, друже Ду Фу”.
Є.Пашковський. “Щоденний жезл”.
С.Процюк. “Інфекція”.
Ю.Іздрик. “Воцек”.
В.Діброва. Оповідання.

Художньо-біографічні та мемуарні твори

Н.Бічуя. “Десять слів поета”.
“Голос ніжності і правди” (Спогади про В.Сосюру).
П.Загребельний. “Кларнети ніжності”.
А.Костенко. “Андрій Малишко” (Біографічна повість).
“Лист у вічність” (Спогади про Ю.Яновського).
“Незабутній Максим Рильський” (Спогади).
С.Плачинда. “Олександр Довженко” (Біографічна повість).
“Про Остапа Вишню” (Спогади).
Б.Рильський. “Мандрівка в молодість батька”.
“Вінок пам’яті Олеся Гончара” (Спогади. Хроніка).
“Вічна загадка любові” (Творча спадщина Григора Тютюнника і спогади про письменника).
“Василь Стус — поет і людина” (Спогади, статті, листи, поезія).
А.Дімаров. “Прожити і розповісти”.
О.Черненко. “Не зміліє пам’яті криниця” (Спогади про Григорія та Григора Тютюнників).
В.Шевчук. “На березі часу” (Автобіографічна повість-есе).